

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
KỶ NIỆM 80 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG
LỰC LƯỢNG VŨ TRANG TỈNH KHÁNH HÒA
(14/7/1945 - 14/7/2025)

Ngày 18/5/2005, Tư lệnh Quân khu 5 Trung tướng Huỳnh Ngọc Sơn đã ký Quyết định số 195/QĐ-KT về việc công nhận ngày truyền thống của Lực lượng vũ trang (LLVT) tỉnh Khánh Hòa là ngày 14/7/1945.

Trải qua 80 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh Quân khu 5, sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng bộ tỉnh Khánh Hòa, LLVT tỉnh Khánh Hòa đã cùng Nhân dân toàn tỉnh đã tham gia nhiều chiến dịch lớn, góp phần cùng cả nước làm nên thắng lợi vẻ vang trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, trong công cuộc bảo vệ biên giới, chủ quyền biển đảo Tổ quốc, cũng như trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày nay.

I. QUÁ TRÌNH RA ĐỜI, XÂY DỰNG, CHIẾN ĐẤU VÀ TRƯỞNG THÀNH CỦA LLVT TỈNH KHÁNH HÒA

1. Quá trình ra đời của Lực lượng vũ trang tỉnh Khánh Hòa

Là một bộ phận của LLVT nhân dân Việt Nam, qua 80 năm xây dựng, chiến đấu, chiến thắng, LLVT nhân dân Khánh Hòa không ngừng trưởng thành lớn mạnh, cùng với đồng bào, chiến sĩ cả nước, cả tỉnh viết nên những trang sử chói lọi làm rạng rỡ truyền thống yêu nước và cách mạng, xứng đáng với sự tin cậy của Đảng bộ, lòng tin yêu, đùm bọc và nuôi dưỡng của Nhân dân tỉnh nhà.

Vốn có truyền thống yêu nước, bất khuất từ khi hình thành đất và con người Khánh Hòa, Nhân dân Khánh Hòa đã liên tục đấu tranh bảo vệ, xây dựng, gìn giữ vùng đất này. Cho đến khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời ngày 03/02/1930, Nhân dân Khánh Hòa đã đi theo Đảng làm cách mạng. Ngày 24/02/1930, Đảng bộ Đảng Cộng sản Việt Nam tỉnh Khánh Hòa được thành lập. Ngay từ đầu Đảng bộ tỉnh đã nhận thức đúng đắn con đường cách mạng bạo lực để giành chính quyền và yêu cầu tất yếu của việc tổ chức LLVT đề ra trong Cương lĩnh cách mạng đầu tiên của Đảng.

Trong Cuộc biểu tình ngày 16/7/1930 của trên 1.000 quần chúng tham dự với cờ đỏ búa liềm, trống lệnh rầm rộ tiến vào huyện đường Tân Định (Ninh Hòa ngày nay), Đảng bộ đã tổ chức lực lượng tự vệ để bảo vệ và nòng cốt cho cuộc biểu tình. Cuộc biểu tình ở Tân Định đã giáng đòn bất ngờ làm xáo trộn bộ máy thống trị của thực dân Pháp và quan lại ở đây, đánh dấu bước phát triển cao của

phong trào cách mạng trong tỉnh, mở ra thời kỳ đấu tranh mới của Nhân dân Khánh Hòa, hòa vào trào lưu chung của cả nước trong cao trào cách mạng năm 1930 - 1931. Ngày 16/7/1930 là ngày Truyền thống đấu tranh cách mạng của Đảng bộ và nhân dân Khánh Hòa.

Từ cuối năm 1939, chiến tranh thế giới lần thứ hai bùng nổ, Đảng ta từ chỗ phân tích tình hình thế giới, trong nước để sáng suốt đề ra chủ trương chuyển hướng chiến lược cách mạng Việt Nam, đặt nhiệm vụ trọng tâm vào giải phóng dân tộc, tích cực chuẩn bị khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền về tay Nhân dân. Thực hiện chủ trương của Đảng, trên cả nước ta hàng loạt tổ chức vũ trang được thành lập như: Đội du kích Bắc Sơn, du kích Nam Kỳ, du kích Ba Tơ, Cứu quốc quân... Ngày 22/12/1944, Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân - tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam ngày nay được thành lập.

Ở Khánh Hòa, từ cuối năm 1939, địch khủng bố, đàn áp khốc liệt. Phong trào cách mạng từ năm 1940 đến gần cuối năm 1944 gặp rất nhiều khó khăn, nhiều cán bộ, đảng viên bị địch bắt. Đến đầu năm 1945, nhiều đồng chí tù chính trị bị giam ở các nhà lao Trà Khê, Đắc Tô, Buôn Ma Thuột... đã đấu tranh buộc địch phải trả tự do hoặc vượt ngục trở về các địa phương trong tỉnh. Đây là nguồn bổ sung cán bộ và là một trong những nhân tố góp phần khôi phục lại phong trào. Do thời gian ở trong tù hầu hết các đồng chí đều nắm được nội dung và tinh thần nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 8, chương trình cứu nước của Mặt trận Việt Minh nên khi trở về địa phương với tinh thần người cộng sản, các đồng chí đã nhanh chóng bắt tay xây dựng lực lượng Việt Minh, xây dựng lực lượng chính trị và LLVT chuẩn bị giành chính quyền. Trên cơ sở phong trào cách mạng phát triển ở Ninh Hòa, Vạn Ninh và đang có xu thế ngày càng rộng, mạnh, đầu tháng 4/1945, Tỉnh ủy lâm thời Khánh Hòa được thành lập.

Vào một đêm đầu tháng 5/1945, cuộc họp giữa hai đoàn đại biểu Việt Minh Nha Trang và Việt Minh Khánh Hòa diễn ra tại nhà đồng chí Đặng Thao ở thôn Mỹ Lệ (nay thuộc phường Ninh Đa, thị xã Ninh Hòa). Cuộc họp này bàn việc thống nhất Việt Minh. Về phía Việt Minh Nha Trang có các đồng chí Trần Oanh, Trần Việt Châu; về phía Việt Minh Khánh Hòa có các đồng chí Trịnh Huy Quang, Mai Dương, Võ Phước Lý. Qua trao đổi hai bên đi đến nhất trí là phải thống nhất hai lực lượng Việt Minh, nhưng khi bàn đến việc thống nhất cụ thể như thế nào về mặt tổ chức và lãnh đạo thì chưa nhất trí với nhau. Hai bên đồng ý để chuẩn bị thêm cho kỳ họp sau và giao cho Việt Minh Khánh Hòa chủ động triệu tập.

Đầu tháng 7/1945, cuộc họp để thống nhất Việt Minh lần thứ hai được tổ chức tại nhà ông Nguyễn Châu (Châu Râu) phó lý trưởng làng Phú Diêm (nay thuộc phường Ninh Đa, thị xã Ninh Hòa), ngoài thành phần đại biểu hai nhóm Việt Minh nói trên, còn có đại biểu nhóm Việt Minh mới hình thành là nhóm các đồng chí Bùi San, Đỗ Long. Cuộc họp này có đồng chí Hồ Độ phái viên của Tỉnh ủy Quảng Ngãi vào liên lạc với Tỉnh ủy Khánh Hòa dự.

Hội nghị lần này diễn ra trong hoàn cảnh các tổ chức Việt Minh trong tỉnh đã có sự phát triển mới, có cơ quan lãnh đạo Việt Minh các huyện thị, nhưng mới vào họp đã có sự bất đồng về thành phần đại biểu dự họp. Tuy vậy, cuối cùng các đại biểu đều thống nhất tất cả cùng nhau lo việc chung, đều nhất trí đánh giá tình hình phong trào đang phát triển thuận lợi, cần phải ra sức hành động để phát triển phong trào rộng hơn, nhanh hơn cho kịp với tình hình. Nhưng về vấn đề tổ chức thì chưa đi đến thỏa thuận nào, hứa hẹn sẽ giải quyết vào lần sau. Hội nghị lại giao cho Việt Minh Khánh Hòa tổ chức tiếp cuộc họp sắp tới.

Sau cuộc họp này, đồng chí Hồ Độ trở về Quảng Ngãi mang theo bức thư đề ngày 14/7/1945 của Ủy ban Vận động Cứu quốc (Việt Minh) tỉnh Khánh Hòa gửi du kích Ba Tơ: *“Chúng tôi xin tình nguyện đem hết năng lực kêu gọi dân chúng Khánh Hòa ủng hộ du kích Ba Tơ... Chúng tôi sẽ đem hết năng lực, kêu gọi, vận động tổ chức du kích tại Khánh Hòa để làm cho lực lượng du kích ngày càng bành trướng”*. Cùng với bức thư có kèm theo 30 đồng bạc Đông Dương, do đồng bào Khánh Hòa gửi giúp du kích Ba Tơ. Món quà tuy nhỏ nhưng có giá trị tinh thần to lớn.

Đầu tháng 8/1945, Hội nghị thống nhất Việt Minh tỉnh lần thứ ba tại nhà bà Nguyễn Thị Liên (mẹ đồng chí Lê Ngọc Bán) ở Xóm Rượu, xã Mỹ Hiệp (nay là phường Ninh Hiệp, thị xã Ninh Hòa). Các nhóm Việt Minh trong tỉnh đều có đại biểu tới dự: Trịnh Huy Quang, Lý Khuê (thị trấn Ninh Hòa), Nguyễn Long (Suối Ré), Nguyễn Linh (Hòn Khói) thuộc phủ Ninh Hòa; Võ Phước Lý, Mai Dương thuộc huyện Vạn Ninh, Nguyễn Văn Chi, Lê Cường thuộc huyện Vĩnh Xương, Trần Danh, Nguyễn Kim Toàn thuộc phủ Diên Khánh, Nguyễn Trọng Kỷ thuộc Ba Ngòi; Nguyễn Duy Tính, Trần Việt Châu, Trần Oanh thuộc thị xã Nha Trang và một số đồng chí khác Bùi San, Đỗ Long, Hoàng Hữu Chấp...

Hội nghị họp trong bối cảnh rất khắt khe, phát xít Đức, Ý ở Âu Châu đã bị Hồng Quân Liên Xô đánh bại hoàn toàn, lò lửa chiến tranh thế giới thứ 2 đã được dập tắt. Ở phương Đông phát xít Nhật đang kề miệng hố, bọn Nhật và tay sai ở địa phương đang hoang mang dao động mạnh, chính quyền bù nhìn thân

Nhật rệu rã, phong trào cách mạng trong tỉnh lên cao và đều khắp hơn bao giờ hết. Nhân dân không chịu nổi ách áp bức bóc lột của bọn phát xít Nhật đã vùng lên đấu tranh mạnh mẽ, tình hình đó đòi hỏi phải thống nhất ngay mọi lực lượng cách mạng trong tỉnh. Hội nghị quyết định hợp nhất các lực lượng Việt Minh và thành lập Ủy ban Việt Minh tỉnh, nhất trí coi các đại biểu dự họp đều là thành viên Ban lãnh đạo Việt Minh tỉnh Khánh Hòa. Ủy ban Việt Minh tỉnh phân công các ủy viên phụ trách Ủy ban Việt Minh các phủ, huyện. Sau hội nghị này đồng chí Mai Dương đi dự hội nghị do cấp trên triệu tập tại tỉnh Quảng Ngãi.

Phong trào cách mạng Khánh Hòa có một bước tiến mới có tính chất quyết định, Mặt trận Việt Minh của tỉnh đã được thống nhất, thông qua được chương trình hành động chung của phong trào cách mạng toàn tỉnh. Hội nghị Mỹ Hiệp đánh dấu một bước tiến rất quan trọng về sự thống nhất lãnh đạo phong trào cách mạng trong tỉnh. Từ đây phong trào cách mạng tỉnh Khánh Hòa có những chuyển biến mới, Mặt trận Việt Minh có cơ sở rộng khắp, với hàng ngàn hội viên cứu quốc, phong trào lên mạnh ở vùng nông thôn và các thị xã, thị trấn.

Đến đêm 12/8/1945, Tỉnh ủy lâm thời và Ủy ban Việt Minh tỉnh triệu tập hội nghị quyết định chớp thời cơ, phát động tổng khởi nghĩa trong toàn tỉnh. Trong khí thế cao trào cách mạng tháng 8/1945, LLVT tự vệ với vũ khí được trang bị thô sơ đã hỗ trợ đắc lực nhân dân, chỉ trong vòng một tuần lễ, từ 14/8 đến 22/8/1945 nổi dậy tổng khởi nghĩa thắng lợi, lật đổ chính quyền phong kiến phản động, thiết lập chính quyền Nhân dân trong toàn tỉnh. Các đội tự vệ vũ trang được hình thành trước và trong Cách mạng tháng Tám năm 1945, sinh ra từ lực lượng quần chúng cách mạng, là những đơn vị tiền thân đặt nền móng cho việc xây dựng LLVT Khánh Hòa sau này.

Chính vì vậy, ngày 14/7/1945, ngày Ủy ban Việt Minh Khánh Hòa gửi thư và tiền ủng hộ du kích Ba Tơ được Bộ Tư lệnh Quân khu 5 và Tỉnh ủy Khánh Hòa quyết định là ngày Truyền thống của LLVT nhân dân tỉnh Khánh Hòa.

2. Thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1954)

Ngày 02/9/1945, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, đánh dấu thắng lợi vĩ đại của dân tộc ta sau gần một thế kỷ đấu tranh chống ách đô hộ thực dân. Tuy nhiên, chỉ hơn ba tuần sau, ngày 23/9/1945, thực dân Pháp với sự giúp sức của quân Anh đã nổ súng tấn công Sài Gòn, mở đầu cuộc chiến tranh xâm lược nước ta lần thứ hai. Dã tâm của chúng là muốn cướp nước ta một lần nữa, tái lập nền thống trị thực dân, đàn áp phong trào cách mạng, biến Việt Nam trở lại thành thuộc địa. Đây là hành động phản bội trắng trợn, chà đạp lên khát vọng độc lập, tự do chính đáng của dân tộc Việt Nam.

Vừa tròn 01 tháng sau ngày Nam Bộ kháng chiến, rạng sáng ngày 23/10/1945, quân và dân Nha Trang - Khánh Hòa cùng với đoàn quân Nam Tiến nổ súng đánh địch tại mặt trận Nha Trang; đồng loạt tấn công vào các vị trí trọng yếu do thực dân Pháp chiếm đóng như nhà ga xe lửa, nhà đèn, khu Bình Tân... mở đầu cho 101 ngày đêm kháng chiến anh dũng. Tại mặt trận ga Nha Trang, đồng chí Võ Văn Ký (Đại đội trưởng lực lượng tự vệ Nha Trang) trực tiếp chỉ huy và chiến đấu quyết liệt, tiêu diệt nhiều tên địch, góp phần làm chủ trận địa chỉ sau vài phút nổ súng. Trong lúc chiến đấu, ông đã anh dũng hi sinh, trở thành liệt sĩ đầu tiên của Nha Trang - Khánh Hòa trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.

Sau khi tiến công một số vị trí địch, các lực lượng trong thị xã rút ra, phối hợp lực lượng bên ngoài lập hệ thống phòng tuyến bao vây quân Pháp. Phòng tuyến Chợ Mới gồm phòng tuyến phía Bắc thị xã khu vực đồi La San, cầu Xóm Bóng, Tháp Bà lên đến Cầu Sắt hầm xe lửa số 1; phòng tuyến phía tây từ bến đò Kim Bồng phía Nam bờ sông Cái theo dọc đường sắt qua quốc lộ 1 khu vực Chợ Mới, lên phía Tây - Nam qua vùng Thái Thông, Thủy Tú, tới dãy Đồng Bò. Trong vòng một tháng, các lực lượng ta trên phòng tuyến Chợ Mới đánh lui nhiều trận nóng ra của quân Pháp. 04 giờ sáng ngày 17/11, ta bẻ gãy cuộc tiến công quy mô lớn của quân Pháp, diệt hàng chục tên tại khu vực Bờrôten. Bên ta đồng chí Nguyễn Dậu đại đội phó bộ đội Nha Trang là xạ thủ bắn VB2 nổi tiếng đã hi sinh anh dũng.

Mục đích của quân Pháp chiếm Nha Trang làm bàn đạp mở rộng diện chiếm đóng không thể thực hiện được. Âm mưu “*đánh nhanh thắng nhanh*” của quân Pháp bị sa lầy tại Khánh Hòa. Chúng tăng cường lực lượng để mở các cuộc tấn công mới.

Trong hai ngày 22 và 23 tháng 11, lực lượng ta và Pháp đọ sức quyết liệt tại khu vực từ Chợ Mới đến chùa Bà Nghè - Ngọc Hội, sau đó ta rút khỏi phòng tuyến Chợ Mới đưa toàn bộ lực lượng lui về lập phòng tuyến Cây Đa- Quán Giếng cách thị xã Nha Trang 6 km.

Trong khi Nha Trang đang chiến đấu, các đơn vị võ trang tập trung và bán tập trung được giao nhiệm vụ cụ thể. Những nơi trực tiếp có chiến sự thì dân quân phục vụ tiền tuyến: Tái thương, tiếp tế lương thực, liên lạc dẫn đường và trực tiếp chiến đấu cùng bộ đội. Các huyện Vạn Ninh, Ninh Hòa và Cam Lâm (Cam Ranh) tổ chức canh gác, xây dựng công sự, lập các đội vận tải, phục vụ mặt trận và chuẩn bị sẵn sàng chiến đấu. Một số đơn vị dân quân tập trung của Ninh Hòa được tăng cường cho phòng tuyến phía Bắc mặt trận Nha Trang. Những điểm xung yếu như cầu, cống dọc quốc lộ 21, quốc lộ 1, hầm xe lửa đèo Cổ Mã được bộ đội và dân quân du kích các địa phương trong tỉnh chốt giữ.

Lực lượng vũ trang tham gia chiến đấu ở mặt trận Nha Trang, gồm có tiểu đoàn tự vệ địa phương và các đơn vị Nam tiến: Đại đội Lê Trung Đình (Quảng Ngãi) - đơn vị đầu tiên tới Nha Trang, sau đó là đơn vị Thuận Hóa do đồng chí Nguyễn Thế Lâm (tức Nguyễn Kén) chỉ huy đóng tại Thái Thông, Thủy Tú, đơn vị bộ đội Nghệ Tĩnh đứng chân tại Lư Cầm. Đơn vị bộ đội ở Nam bộ ra gồm hầu hết là anh em công nhân đồn điền cao su do đồng chí Nguyễn Văn Vĩnh chỉ huy đứng chân tại Tây - Nam thị xã.

Cuối tháng 12/1945, đơn vị Nam tiến Bắc - Bắc do đồng chí Lư Giang chỉ huy, đơn vị Quảng Yên do đồng chí Lê Hữu Quán chỉ huy vào đến Khánh Hòa. Đơn vị Bắc - Bắc tham gia mặt trận Nha Trang tại phòng tuyến Cây Da - Quán Giếng, còn đơn vị Quảng Yên lên chi viện cho mặt trận Ban Mê Thuột.

Các đội công an xung phong, tự vệ mật hoạt động bên trong thị xã, nhiều lần đột nhập doanh trại địch ở Cầu Đá, nhà ga, nhà đèn, Xóm Bóng, Cầu Dứa, Phú Vinh. Đặc biệt một tổ tự vệ mật đột nhập sân bay đốt cháy 2 máy bay địch. Đây là những chiếc máy bay địch bị phá hủy đầu tiên tại Nha Trang và cũng là chiến công đốt cháy máy bay đầu tiên từ sau ngày Nam bộ kháng chiến. Trận địa pháo đặt trên đồi La San nhiều lần nã đạn vào các vị trí của địch trong thị xã. Ngày 04/01/1946, một tàu thủy của địch đang đậu ở cảng Cầu Đá bị bốc cháy.

Với biết bao khó khăn của những ngày đầu kháng chiến, quân và dân ta đã bám trụ vững chắc suốt 101 ngày đêm trên tuyến lửa, đánh hàng trăm trận lớn nhỏ, tiến công quấy rối quân Pháp trong nội thị, đánh lui các đợt giải vây của địch, tiêu diệt, tiêu hao, kìm giữ chân quân Pháp tại Nha Trang, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ cấp trên giao phó. Cuộc chiến đấu bao vây quân xâm lược Pháp 101 ngày đêm tại mặt trận Nha Trang là chiến công rất hào hùng, biểu hiện sinh động tư tưởng tiến công cách mạng, đường lối chiến tranh nhân dân, tinh thần đoàn kết, hợp đồng chiến đấu giữa các đơn vị Trung ương chi viện với các lực lượng địa phương, giữa quân và dân; bước đầu làm thất bại âm mưu “*đánh nhanh, thắng nhanh*” của giặc Pháp; đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để Nhân dân trong tỉnh cùng cả nước tiến hành thắng lợi cuộc Tổng tuyển cử đầu tiên của Quốc hội nước Việt Nam dân chủ cộng hòa (ngày 06/01/1946). Nhân ngày kỷ niệm Quân đội ta tròn 01 tuổi, ngày 22/12/1945, Bác Hồ gửi thư khen các chiến sĩ mặt trận miền Nam, các chiến sĩ mặt trận Nha Trang:

“Chính phủ dân chủ cộng hòa Việt Nam rất khen ngợi chiến sĩ các mặt trận miền Nam, đặc biệt là chiến sĩ ở Nha Trang và Trà Vinh đã làm gương anh dũng cho toàn quốc.

Tổ quốc biết ơn các bạn.

Toàn thể đồng bào noi gương các bạn”.

Đây là phần thưởng quý giá, sự động viên to lớn, niềm tự hào không chỉ riêng quân dân Nha Trang, mà còn là của toàn thể Đảng bộ và Nhân dân Khánh Hòa trong những ngày đầu kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

Cuối tháng 01 đầu tháng 02/1946, thực dân Pháp tập trung lực lượng và phương tiện chiến tranh hiện đại ồ ạt tiến công phá vỡ mặt trận Nha Trang. Chiến tranh lan rộng ra toàn tỉnh. Tháng 3/1946, tranh thủ thời gian hòa hoãn của Hiệp định Sơ bộ, ta xây dựng lực lượng để chuẩn bị kháng chiến lâu dài. Nam Khánh Hòa xây dựng được Tiểu đoàn 4 Nha Trang. Tháng 6/1946, thành lập Trung đoàn 80, nòng cốt gồm Tiểu đoàn 4 Nha Trang, Tiểu đoàn Đỗ Văn, Tiểu đoàn Cao Thắng là những đơn vị từng tham gia chiến đấu trên chiến trường Khánh Hòa từ những ngày đầu kháng chiến.

Từ cuối năm 1946, hưởng ứng “*Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến*” của Hồ Chủ tịch, quân và dân Khánh Hòa đã cùng cả nước chung chí hướng, niềm tin, đoàn kết một lòng kiên quyết kháng chiến. Để kháng chiến lâu dài, Tỉnh ủy chủ trương lập các chiến khu kháng chiến như: Chiến khu Hòn Dữ (Diên Khánh), chiến khu Hòn Hèo (Ninh Hòa), chiến khu Hóc Chim (Vạn Ninh). Các chiến khu tồn tại đã tăng thêm niềm tin của Nhân dân vào cách mạng và là căn cứ địa để phát triển chiến tranh du kích, phối hợp với nhiều lực lượng tổ chức nhiều trận đánh thu được nhiều thắng lợi to lớn.

Tháng 01/1947, ta chặn đánh các đợt tiến công của giặc Pháp, giữ vững trận địa Đèo Cả, bảo vệ vùng tự do Phú Yên. Tháng 4/1947, bộ đội chủ lực Trung đoàn 80 cùng bộ đội địa phương Ninh Hòa đánh địch ở Mỹ Lương, Phong Phú, Láng Mại, Tân Kiêu, tạo thế cho quân chúng đấu tranh chống lập tề. Tháng 7/1947, ta đánh tiếp các trận trên địa bàn huyện Ninh Hòa: Chánh Thanh, Sơn Định, Mỹ Lương, Tân Ninh, Trảng Cắm, Đồng Nảy... giành thắng lợi lớn. Cuối năm 1947, phong trào du kích chiến tranh phát triển mạnh ở vùng sau lưng địch, ta mở nhiều trận đánh như: Trận đánh cảnh cáo Cao ủy Pháo Bô-la-e của Tự vệ Nha Trang, trận diệt đồn Khố Xanh ở thị trấn Vạn Giã, trận tấn công chi khu Ninh Hòa, trận tập kích vào Đá Bạc - Ba Ngòi. Thắng lợi của quân và dân Khánh Hòa đã góp phần cùng quân và dân cả nước làm thất bại âm mưu “*đánh nhanh, thắng nhanh*” của địch và từng bước ngăn chặn kế hoạch “*bình định*” của chúng.

Năm 1948, chủ trương của ta phối hợp đánh địch bằng cả hai mặt trận quân sự và binh vận, nhằm chống âm mưu “*dùng người Việt đánh người Việt*” của địch. Ta đã đánh thắng một số trận tiêu biểu: Diệt đồn Trại Cá (Cam Ranh), đồn Thương Chánh (Hòn Khôi - Ninh Hòa), tiến công đồn Vĩnh Xương. Tháng 7/1948, chấp hành chủ trương “*tiến về làng*” của Tỉnh ủy, các đơn vị LLVT thực hiện phương châm “*bám địa bàn, bám dân*”, bám đánh địch, xây dựng và kèm

cặp giúp du kích địa phương. Trong tháng 7/1948, Tỉnh đội Khánh Hòa được thành lập nhằm thống nhất chỉ huy các LLVT và bán vũ trang trong tỉnh. Đông Xuân 1948 - 1949, phối hợp với chiến trường Bắc Bộ, ngày 12/11/1948, ta đánh đồn Phước Thuận thắng lợi, mở màn cho chiến dịch Đông Xuân ở Bắc Khánh. Dịch phản ứng, càn quét Hòn Hèo - nơi đóng cơ quan đầu não của tỉnh. LLVT ta một mặt tổ chức phân tán nhỏ đánh địch trong căn cứ, mặt khác tổ chức lực lượng đánh sau lưng địch ở Phước Mỹ, tấn công thị trấn Ninh Hòa, đánh chìm tàu A-mi-ran Véc-non tại cảng Hòn Khói... buộc địch phải bỏ dở cuộc càn.

Đầu năm 1949, tỉnh chủ trương LLVT vào Nam Khánh hoạt động nhằm tiêu diệt địch, củng cố phong trào. Ta tập kích diệt đồn Đại Điền Nam, đánh phục kích tại Cầu Ngói xã Vĩnh Phương, đánh bót Cầu Dứa, Vĩnh Diêm (Vĩnh Xương). Ở Bắc Khánh, ta tổ chức đánh trận giao thông chiến trên đèo Cỏ Mả, phá hủy 13 xe vận tải, trong đó có một xe bọc thép. Phối hợp với chiến trường Tây Nguyên, cuối năm 1949, Quân khu chủ trương mở chiến dịch “*Trường Chinh*”, ở Nam Khánh, bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, du kích đã mở nhiều trận đánh tiêu hao và tiêu diệt sinh lực địch.

Đầu năm 1950 đến năm 1952, phong trào kháng chiến ở Khánh Hòa gặp nhiều khó khăn, Tỉnh ủy đã đề ra chủ trương xây dựng cơ sở quần chúng, xây dựng vững chắc các căn cứ địa, nhất là căn cứ địa Đá Bàn. Quân và dân trong tỉnh đã kiên cường, chiến đấu bền bỉ gây nhiều cuộc càn quét lớn của địch. Đáng chú ý, đầu năm 1951, ở Bắc Khánh, quân và dân Khánh Hòa đã đánh thắng hai trận ở Đồng Thân (Tây Ninh Hòa) và Núi Beo (Vạn Giã - Vạn Ninh). Ở Nam Khánh, quân ta tiến công tiêu diệt một số đồn bót ngoại ô thị xã Nha Trang, chống cuộc càn quét dài ngày của địch lên căn cứ 175 (Đá Đen).

Đầu năm 1953, thực dân Pháp bị thua trên khắp các chiến trường, cuộc kháng chiến của quân và dân Khánh Hòa được đẩy lên một bước mới. Ở Ninh Hòa, Vĩnh Khánh, Vạn Ninh, Nha Trang ta vừa đánh địch, vừa kết hợp tuyên truyền chính sách rộng rãi gây ảnh hưởng chính trị khá lớn, làm rung rinh hệ thống tháp canh - chỗ dựa chủ yếu của chính sách bình định chiêu an của địch. Tiêu biểu là trận đánh đêm 03/4/1953, quân ta diệt hai tháp canh Tân Phong, Nhĩ Sự (Ninh Hòa). Hoạt động quân sự đã hỗ trợ cho phong trào đấu tranh chính trị của Nhân dân lên cao, 4.000 đồng bào Nha Trang biểu tình chống bắt lính, trên 100 đồng bào dân tộc thiểu số bỏ khu tập trung Cẩm Sơn (Diên Khánh) trở về buôn làng cũ.

Tháng 9/1953, Bộ Chính trị Trung ương Đảng đã họp và nêu quyết tâm đánh bại kế hoạch Na-va. Quyết tâm của Bộ Chính trị và những Chỉ thị của Liên

khu 5 về đẩy mạnh chiến tranh du kích đã được quán triệt trong toàn Đảng bộ tỉnh làm tăng thêm tinh thần phấn khởi của cán bộ, Nhân dân và LLVT tỉnh.

Mở đầu chiến dịch Đông Xuân 1953 - 1954, ta phục kích ở Gành Bà trên đường Vạn Giã - Đại Lãnh diệt tên Nguyễn Chánh, quận trưởng Vạn Ninh và một tiểu đội bảo vệ, đốt cháy 4 triệu lít xăng ở kho xăng Phước Hải (Nha Trang), diệt khu hành chánh Mỹ Lệ, tiếp đó diệt khu hành chánh Đại Mỹ. Tháng 01/1954, phối hợp với quân và dân Phú Yên chống cuộc càn trong chiến dịch Át-Lăng của địch, ta liên tiếp mở các cuộc tiến công quân địch: Đánh đồn Xuân Lạc, cầu Ông Bộ, diệt đồn Tu Bông, hạ đồn Cầu Đức và đánh sập Cầu Đức cắt đứt Quốc lộ 1, phá quốc lộ 21 không cho địch vận chuyển lên Tây Nguyên. Đêm 02/02/1954, LLVT Vĩnh Khánh đánh trại huấn luyện tân binh Suối Dầu, đốt cháy 1 triệu lít xăng, phá hủy nhà máy điện, san bằng toàn bộ khu huấn luyện; trên 1.000 tân binh và hạ sĩ quan nguy bỏ chạy. Phối hợp với chiến thắng trên các chiến trường Điện Biên Phủ, giữa tháng 5/1954, LLVT tỉnh đã san bằng đồn Lạc Ninh (Vạn Ninh), đây là cứ điểm đã gây nhiều tội ác đối với đồng bào xã Ninh Phước, là vị trí án ngữ căn cứ Đá Bàn và bảo vệ Quốc lộ 1; trận đánh diễn ra nhanh gọn, quân ta tiêu diệt và bắt sống trên 200 tên địch, thu toàn bộ vũ khí. Đến tháng 6/1954, LLVT Khánh Hòa đã diệt trên 1.000 tên địch, buộc chúng phải bỏ 29 tháp canh, 24 đồn. LLVT của ta có điều kiện phát triển, xây dựng thêm 5 trung đội địa phương, 3 đại đội của tiểu đoàn tập trung. Phong trào đấu tranh quần chúng và phong trào chiến tranh du kích lên mạnh. Phần lớn vùng nông thôn ở Bắc Khánh Hòa được giải phóng. Hàng ngàn thanh niên sẵn sàng gia nhập LLVT và nhận bất cứ nhiệm vụ gì cách mạng giao phó. Với những thành tích đã đạt được trong Đông Xuân 1953 - 1954, Liên khu ủy đã đánh giá cao và tặng thưởng lá cờ *“Hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ Xuân Hè 1954”* cho quân và dân Khánh Hòa.

Trong 09 năm trường kỳ kháng chiến, trên mảnh đất Khánh Hòa không lúc nào ngớt tiếng súng chống quân xâm lược, không có nơi nào không có chiến công. Quân và dân Khánh Hòa đã đánh hơn 800 trận lớn nhỏ, tiêu diệt và làm bị thương hơn 7.000 tên địch, tiêu diệt và đốt cháy hơn 60 xe các loại, phá hủy hơn 20 kho vũ khí, đốt cháy hơn 10 triệu lít xăng dầu, đánh phá hủy hơn 50 đồn bót, tháp canh, thu hàng nghìn súng các loại và hàng trăm tấn đạn dược, quân trang, quân dụng. Những chiến công của quân và dân Khánh Hòa đã góp phần xứng đáng cùng cả nước đánh thắng thực dân Pháp xâm lược.

3. Thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975)

Tháng 7/1954, Hiệp định Giơ-ne-vơ về đình chỉ chiến sự ở Việt Nam được ký kết. Đế quốc Mỹ nhanh chóng thay chân thực dân Pháp, can thiệp trắng trợn, xé bỏ Hiệp định, trực tiếp thôn tính miền Nam. Từ cuối năm 1954 đến năm 1959,

phong trào cách mạng gặp nhiều khó khăn, thử thách. Chính quyền Ngô Đình Diệm được Mỹ dựng lên đã tập hợp khá đông đảo bọn tay sai, vừa thực hiện chiến dịch tổ cộng, diệt cộng; Luật 10/59 của Ngô Đình Diệm đã lê máy chém khắp miền Nam, trên đất Khánh Hòa cũng diễn ra cảnh địch đàn áp dã man, đầu rơi máu chảy.

Tháng 3/1958, chấp hành sự chỉ đạo của Khu ủy Khu 5, Tỉnh ủy Khánh Hòa chủ trương xây dựng thực lực cách mạng về mọi mặt, hình thành tổ chức vũ trang. Từ nửa cuối năm 1958, Tỉnh ủy quyết định chuyển hướng lãnh đạo đấu tranh. Đối với khu vực miền núi, ta đẩy mạnh công tác vận động đồng bào các dân tộc phá khu tập trung về nhà làm ăn. Ở đồng bằng và đô thị, ta tiếp tục giữ vững và phát triển phong trào đấu tranh chính trị, tổ chức các đội diệt ác, các đội vũ trang tuyên truyền. Tháng 8/1959, Đảng bộ Khánh Hòa tổ chức học tập quán triệt Nghị quyết lần thứ 15 của Trung ương Đảng, Tỉnh ủy chủ trương: *“Lấy đấu tranh vũ trang hỗ trợ cho đấu tranh chính trị của quần chúng”, “phải tổ chức các đội vũ trang công tác đi xây dựng cơ sở”*. Đến cuối năm 1959, mỗi huyện miền núi đã xây dựng được 01 trung đội, mỗi xã có một đội du kích, chung cho cả vùng căn cứ có Đại đội 548, đây là đội vũ trang đầu tiên của tỉnh trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ.

Từ năm 1960, cùng với khí thế của toàn miền Nam, phong trào cách mạng ở Khánh Hòa chuyển từ thế giữ gìn lực lượng sang thế tấn công. Ở miền núi, lực lượng của ta đã bẻ gãy các cuộc càn quét của địch, giữ vững căn cứ kháng chiến. Ở đồng bằng, Nhân dân đồng khởi giành quyền làm chủ và lòng kẹp một mảng lớn vùng nông thôn, đưa phong trào đấu tranh bằng quân sự, chính trị, binh vận, thực hiện ba mũi giáp công, từng bước làm thất bại *“quốc sách áp chiến lược”* - xương sống *“chiến tranh đặc biệt”* của Mỹ - ngụy.

Tháng 8/1961, Hội nghị Tỉnh ủy đặt mạnh vấn đề tập trung sức phá kế hoạch gom dân, lập ấp chiến lược của địch, đưa đấu tranh vũ trang và đấu tranh chính trị lên một bước. Cuối năm 1962, LLVT tỉnh đã phát triển gồm Tiểu đoàn Sông Lô, Đại đội 548, Đại đội Đặc công, Trung đội Trinh sát, Công binh, Vận tải, hai Bệnh xá, xưởng Quân giới, Trường huấn luyện quân sự.

Từ năm 1963, phong trào đấu tranh vũ trang trong tỉnh ngày một phát triển. LLVT của tỉnh liên tục tấn công vào các đồn bót, trụ sở của địch ở khắp các huyện thị, nhiều ấp chiến lược của địch bị triệt phá. Đáng chú ý là vào giữa năm 1963, quân và dân Khánh Hòa đã đánh bại chiến dịch *“Thiểm đầu thủy”* - cuộc càn quét dài ngày nhất, ác liệt nhất của địch. Với cuộc càn này, địch âm mưu dồn xức 15.000 dân ở miền núi đưa về tập trung ở đồng bằng, nhằm xóa bỏ vùng căn cứ của ta. Nhưng sau 75 ngày càn quét, địch không đưa được người dân nào ra

khỏi căn cứ. Thung lũng Tô Hạp thành thung lũng tử thần đối với quân địch. Đây là thất bại nghiêm trọng trong chiến lược “*Chiến tranh đặc biệt*” của Mỹ - ngụy ở Khánh Hòa.

Đến đầu năm 1964, để thống nhất chỉ huy công tác quân sự trên toàn địa bàn và đủ sức tham mưu cho Tỉnh ủy, Ban Chỉ huy Tỉnh đội Khánh Hòa được thành lập. Được sự hỗ trợ tích cực của LLVT, từ cuối năm 1964 đến 1965, phong trào đồng khởi ở đồng bằng nổi lên mạnh mẽ, giải phóng 2 mảng lớn ở Nam và Bắc Khánh Hòa. Những chiến công của quân và dân Khánh Hòa giai đoạn này đã tạo thế và lực để quân và dân Khánh Hòa bước vào cuộc chiến đấu mới.

Tháng 3/1965, Mỹ đưa quân vào miền Nam thực thi chiến lược “*chiến tranh cục bộ*”. Ngày 10/6/1965, 2.500 lính công binh Mỹ đổ bộ vào Cam Ranh và xây dựng thành một khu căn cứ quân sự khổng lồ, một kho hậu cần chiến lược phục vụ cho Nam Trung bộ và Tây Nguyên. Năm 1965, quân Mỹ và Nam Triều Tiên ở Khánh Hòa có 10.500 tên; đến cuối năm 1966 tăng lên 26.000 tên, cùng với 17.657 quân ngụy đưa tổng số quân địch lên trên 43.000 tên. Quân Mỹ và Nam Triều Tiên mở rộng căn cứ, tiến hành càn quét, bắn phá, tạo điều kiện cho quân ngụy lấn chiếm vùng giải phóng. Quân và dân ta đã bám đánh địch quyết liệt: Ở Bắc Khánh, bộ đội địa phương và du kích đánh lui các trận càn của các tiểu đoàn quân Mỹ và Nam Triều Tiên, diệt hàng trăm tên; ở Nam Khánh, ta đánh lui cuộc càn của Lữ đoàn dù 101 Mỹ vào căn cứ Hòn Dữ. Đông Xuân 1965 - 1966, quân và dân Khánh Hòa đã chiến đấu anh dũng, góp phần cùng toàn miền đánh bại cuộc phản công chiến lược mùa khô thứ nhất của đế quốc Mỹ. Sau thất bại mùa khô lần thứ nhất, đế quốc Mỹ tiếp tục tăng quân và mở rộng cuộc phản công chiến lược mùa khô lần thứ hai. Trong các đợt chống càn, LLVT ta diệt trên 1.500 tên, trong đó 170 tên Mỹ, 794 tên Nam Triều Tiên, diệt gọn một đại đội Nam Triều Tiên, phá hỏng và bắn rơi 34 máy bay, đánh chìm một tàu trọng tải 12.000 tấn.

Để đưa phong trào phát triển mạnh mẽ, Hội nghị Tỉnh ủy tháng 10/1967 chủ trương mở chiến dịch Thu Đông năm 1967, trọng điểm là Ninh Hòa. Bộ đội chủ lực và bộ đội địa phương, các đội vũ trang, tự vệ mật đánh hàng trăm trận, làm thiệt hại nặng lực lượng địch, nhất là quân Nam Triều Tiên, phá hủy nhiều phương tiện chiến tranh.

Trên cơ sở so sánh lực lượng có lợi cho ta, Bộ Chính trị Trung ương Đảng hạ quyết tâm thực hiện tổng tiến công nổi dậy đồng loạt vào Tết Mậu Thân 1968. Thực hiện chỉ đạo của cấp trên, cuộc tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 ở Khánh Hòa đã nổ ra trong giờ phút đầu tiên của toàn miền và thực hiện

mạnh mẽ ở trọng điểm Nha Trang. Phối hợp với phong trào đấu tranh chính trị của nhân dân, quân ta đã đột nhập tiến công đồng loạt vào các cơ quan đầu não của địch ở khắp các quận lỵ, thị trấn, chiếm lĩnh một số nơi quan trọng trong thị xã Nha Trang như: Tỉnh đường, Tiểu khu, Sở tiếp vận 5..., tiêu diệt 1.149 tên địch, phá hủy và bắn rơi 22 máy bay, đánh chìm 1 tàu thủy, phá hủy 7 xe quân sự và nhiều phương tiện chiến tranh của địch, làm rung chuyển toàn bộ guồng máy cai trị của địch ở trong tỉnh. Thắng lợi của quân và dân Khánh Hòa trong cuộc tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân là rất quan trọng, đã góp phần vào thắng lợi chung của toàn miền, được Trung ương tặng thưởng 01 Huân chương Quân công, 01 Huân chương Thành đồng và 05 Huân chương Giải phóng.

Sau thất bại Tết Mậu Thân, chiến lược *“chiến tranh cục bộ”* bị phá sản, đế quốc Mỹ buộc phải xuống thang chiến tranh và ngồi vào bàn đàm phán với ta ở Paris. Tuy bị thất bại nặng nề nhưng âm mưu và bản chất cực kỳ ngoan cố của Mỹ vẫn không thay đổi, chúng chuyển sang dùng chiến lược *“Việt Nam hóa chiến tranh”* thực hiện *“bình định cấp tốc”* với nhiều thủ đoạn cực kỳ tinh vi, xảo quyệt. Những thủ đoạn mới của địch đã làm cho cuộc đấu tranh của quân và dân trong tỉnh thêm gay go, phức tạp.

Từ đầu năm 1969 đến Thu Đông năm 1971, Tỉnh ủy đã tổ chức sắp xếp lại lực lượng và chủ trương mở các chiến dịch HT1 đến HT4 với phương châm giành dân, giành quyền làm chủ, làm chủ để tiêu diệt địch, tiêu diệt địch để làm chủ. LLVT và nhân dân các địa phương đã tổ chức hàng trăm trận đánh lớn nhỏ, tiến hành diệt ác trị điệp, phá rã lực lượng phòng vệ dân sự trên một diện rộng, đẩy lùi kế hoạch *“bình định đặc biệt”* của địch. Ta đã loại khỏi vòng chiến gần 15.000 tên địch, trong đó có hàng ngàn lính Mỹ, Nam Triều Tiên và lính Lon-non (quân ngụy Campuchia), thu và phá hủy nhiều phương tiện chiến tranh của địch; vùng làm chủ được giữ vững, đồng thời làm chủ thêm nhiều địa bàn mới. Phong trào chiến tranh du kích, hoạt động của tự vệ mật, các đội vũ trang công tác bám dân bám làng bằng hầm bí mật đã trở thành phổ biến.

Tiếp theo các chiến dịch HT, cùng toàn quân Khu 5, ta mở chiến dịch Xuân Hè 1972. Trong chiến dịch này, quân và dân Khánh Hòa đã tấn công phần lớn các căn cứ quân sự, chi khu, quận lỵ. Thắng lợi trong chiến dịch Xuân Hè 1972 đã đánh bại thêm một đòn quan trọng kế hoạch *“bình định nông thôn”* của địch, buộc chúng phải co về thế phòng ngự xung quanh thị xã, thị trấn, chi khu và quận lỵ.

Sau những thất bại liên tục, trên các chiến trường, ngày 27/01/1973, Mỹ buộc phải ký Hiệp định Paris. Toàn bộ 2.600 quân Mỹ và 14.000 quân Nam Triều Tiên phải rút khỏi Khánh Hòa. Phải rút quân về nước, nhưng Mỹ vẫn tiếp tục chiến lược *“Việt Nam hóa chiến tranh”* tiến hành cuộc chiến tranh lấn chiếm và

bình định. Trong những tháng đầu năm 1974, LLVT tỉnh đánh 101 trận, diệt trên 600 tên địch, đánh chìm 01 tàu thủy, đốt cháy 400.000 lít xăng dầu, gây tác động tốt cho phong trào cách mạng trong tỉnh.

Bước vào Xuân 1975, LLVT Khánh Hòa đã có một khí thế mới *“một ngày bằng 20 năm”*, *“đạp lên đầu thù xóc tới”*, *“tất cả cho phía trước, tất cả để giải phóng miền Nam”*. Thực hiện kế hoạch chiến lược giải phóng miền Nam của Bộ Chính trị Trung ương Đảng, sau khi lực lượng chủ lực của ta đánh chiếm Buôn Ma Thuột, cắt đứt đường 21; địch bất lực, ta chiếm luôn quận lỵ Khánh Dương vào ngày 22/3/1975. Sáng ngày 31/3/1975, Sư đoàn 10 chủ lực của ta từ phía Tây thừa thắng tiến quân về phía Đông với sức mạnh như vũ bão. Tại huyện Ninh Hòa, đội vũ trang công tác và du kích cùng Nhân dân nổi dậy ở nhiều xã; ngày 01/4/1975, Ninh Hòa giải phóng. Tại Vạn Ninh, tối 31/3/1975, bọn địch đã bỏ chạy ra đảo; ngày 01 và 02/4/1975, toàn bộ vùng nông thôn và thị trấn Vạn Giã - Vạn Ninh được giải phóng. Địch ở Nha Trang nhốn nháo tháo chạy. Các đội vũ trang và cơ sở của ta trong thị xã đã chủ động bảo vệ các cơ sở kinh tế, quân sự quan trọng. Lúc 15 giờ ngày 02/4/1975, Sư đoàn 10 cùng với sự phối hợp của quân dân địa phương tiến vào giải phóng thị xã Nha Trang, tiếp theo là Vĩnh Xương, Diên Khánh. Ngày 03/4/1975, giải phóng thị xã Cam Ranh và khu liên hợp quân sự Cam Ranh. 58.000 quân địch ở Khánh Hòa hoàn toàn tan rã.

Lúc này nhiệm vụ cấp trên giao cho Khánh Hòa là tích cực chi viện cho chiến dịch Hồ Chí Minh và phục vụ cho lực lượng ta giải phóng quần đảo Trường Sa. Ủy ban quân quản các cấp đã động viên Nhân dân trong tỉnh tự nguyện đóng góp sức người, sức của phục vụ cho chiến dịch, đặc biệt là hậu cần và giao thông vận tải. Trên 5.000 tấn xăng dầu, hơn 2.000 tấn gạo, trên 1.000 xe các loại do địch bỏ lại và của tư nhân được huy động để đưa các chiến sĩ thuộc các binh đoàn chủ lực vào phía Nam. Đồng thời, quân và dân Khánh Hòa đã góp phần cùng Trung đoàn 126 Hải quân lần lượt giải phóng các đảo Song Tử Tây, Sơn Ca, Niêm Yết, Sinh Tồn... Ngày 29/4/1975, toàn bộ quần đảo Trường Sa được giải phóng. Ngày 30/4/1975, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975, mà đỉnh cao là chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử kết thúc thắng lợi. Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của quân và dân tỉnh ta cùng với cả nước trải suốt 21 năm, với bao gian khổ, hy sinh, đầy thử thách, song vô cùng oanh liệt và vẻ vang. Quân và dân Khánh Hòa đã đánh hàng nghìn trận lớn nhỏ, loại khỏi vòng chiến đấu hơn 30 nghìn tên địch; trong đó có hơn 3 nghìn tên Mỹ, gần 6 nghìn tên Nam Triều Tiên; bắn rơi, phá hủy, đốt cháy 318 máy bay các loại; phá hủy 130 nghìn tấn bom đạn, 350 tấn

hàng quân sự; đốt cháy và phá hủy hơn 100 triệu lít xăng dầu, 34 xe quân sự; đánh chìm 9 tàu chiến, 62.119 tên tề ngụy bị bắt và ra trình diện. Những chiến công này đã góp phần quan trọng làm nên toàn thắng vẻ vang của cả nước.

4. Thời kỳ xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và làm nhiệm vụ quốc tế (từ năm 1975 đến nay)

Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, quân và dân Khánh Hòa cùng cả nước bước vào kỷ nguyên của độc lập, thống nhất và xây dựng đất nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa “*dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”. Được sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương; Đảng bộ, Nhân dân và các LLVT tỉnh Khánh Hòa đã phát huy truyền thống anh hùng, tinh thần đoàn kết, ý chí quyết tâm, sáng tạo trong chiến tranh cách mạng vào nhiệm vụ mới: Vừa khắc phục hậu quả và hàn gắn vết thương chiến tranh, vừa nhanh chóng ổn định chính trị - xã hội, tích cực xây dựng lực lượng, huấn luyện sẵn sàng chiến đấu; vừa đẩy mạnh lao động sản xuất nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ; truy quét tàn quân, ngụy quân, ngụy quyền và các tổ chức phản động bảo vệ chính quyền cách mạng; tiếp tục làm nhiệm vụ chiến đấu bảo vệ Tổ quốc ở biên giới phía Bắc và làm nhiệm vụ quốc tế cao cả trên chiến trường Campuchia, góp phần đưa nước bạn thoát khỏi nạn diệt chủng; tham gia vận động quần chúng, giúp bạn xây dựng lực lượng vũ trang, thực hiện phát triển kinh tế.

Ngày 23/02/1976, Bộ Chỉ huy Quân sự (CHQS) tỉnh mở Hội nghị Quân chính quán triệt về chiến dịch rà phá bom mìn, vật liệu nổ. Thành lập Ban Chỉ đạo do đồng chí Quách Tử Hấp - Chỉ huy trưởng Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh làm Chủ tịch, 3 đồng chí ủy viên gồm các đồng chí Tham mưu trưởng, Chủ nhiệm Chính trị, Chủ nhiệm Hậu cần, phụ trách nghiệp vụ là Đại úy Nguyễn Ngọc Nhị - Chủ nhiệm Công binh. Ban Chỉ đạo đã tiến hành xây dựng kế hoạch tổng thể cho nhiệm vụ rà phá bom mìn trên phạm vi quy mô toàn tỉnh, tổ chức mở 16 lớp tập huấn cho 52 cán bộ, 400 hạ sĩ quan chiến sĩ, 450 dân quân, tự vệ ở tất cả các đơn vị, huyện, thị, xã, phường trong tỉnh.

Đại đội Công binh 19, Tiểu đoàn 470 làm nòng cốt đảm nhiệm ở những hướng trọng điểm khó khăn, nguy hiểm nhất. Do làm tốt công tác chuẩn bị, chỉ đạo chặt chẽ, xác định chính xác các hướng trọng điểm và sử dụng lực lượng hợp lý, chỉ trong đợt 1 năm 1976 (từ ngày 11 tháng 3 đến ngày 20 tháng 4 năm 1976), lực lượng vũ trang tỉnh đã rà phá bom mìn, vật liệu nổ trên diện tích 642.998 m², trong đó có 13,2 ha đất trồng trọt, 51,2 ha đất xây dựng, sinh hoạt, đi lại; phá gỡ 12.343 quả mìn các loại, chủ yếu là mìn Zip; thu lượm 3.181 quả bom mìn; phá hủy 128 tấn đạn cũ, bảo đảm an toàn về người và trang bị.

Ngày 25/02/1977, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh tiếp tục chỉ đạo đồng loạt ra quân rà phá bom, mìn, vật liệu nổ. Đợt ra quân lần này, lực lượng vũ trang tỉnh đã làm sạch bom mìn cho 74,8 ha đất, phá gỡ 12.744 quả mìn các loại, phá huỷ hơn 50 tấn bom đạn cũ.

Trong các đợt ra quân thực hiện nhiệm vụ rà phá bom mìn, vật liệu nổ sau chiến tranh, cán bộ, chiến sĩ nhận nhiệm vụ với tinh thần vui vẻ, phấn khởi, ý chí quyết tâm cao, nhiều sáng kiến, cải tiến kỹ thuật được vận dụng nâng cao năng suất lao động, hạn chế được thương vong xảy ra. Toàn tỉnh đã có hơn 50 vạn ngày công tham gia; phá gỡ 69.530 mìn các loại; thu lượm 92.360 đầu đạn và bom mìn rơi vãi; giải phóng 1.610 ha, trong đó có 647 ha đất gieo trồng và trên 912 ha đất xây dựng, đưa 14.500 dân trở về làng cũ. Cơ bản đã khắc phục được tâm lý hoang mang, lo sợ của Nhân dân trong cuộc sống, sinh hoạt, giải phóng đất sản xuất, ổn định tình hình an ninh, an toàn trong tỉnh.

Có không ít những tấm gương tiêu biểu trưởng thành trong nhiệm vụ rà phá bom mìn, điển hình như: Chiến sĩ thi đua Đặng Vẻ, người có nhiều sáng kiến cải tiến kỹ thuật, có ngày công và năng suất cao nhất trong đơn vị, đồng chí được tặng thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì; đồng chí Huỳnh Tấn Phương, gương điển hình của Đại đội Bộ binh 1, Tiểu đoàn Bộ binh 9 được tặng thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba; chiến sĩ Nguyễn Thanh Nhân, Đại đội Công binh 19 hai lần bị thương vẫn hăng hái, xung phong tiếp tục thực hiện nhiệm vụ và nhiều cán bộ, chiến sĩ khác là những tấm gương tiêu biểu, góp phần tô thắm truyền thống vẻ vang của lực lượng vũ trang tỉnh.

Năm 1976, tình hình an ninh chính trị trên địa bàn tỉnh tiếp tục diễn biến phức tạp. Một số nguy quân, nguy quyền, đảng phái phản động và bọn đội lốt tôn giáo tăng cường các hoạt động chống phá, mục tiêu của chúng là phá hoại cuộc bầu cử Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp. Tính chất hoạt động của chúng ngày càng tinh vi và mạnh động như: Âm sát cán bộ, rải truyền đơn, treo cờ của chế độ cũ... Trước tình hình trên, ngày 23/02/1976, Hội nghị Tỉnh ủy lần thứ nhất đã tập trung kiểm điểm đánh giá các mặt công tác của tỉnh từ sau ngày giải phóng đến cuối năm 1975 và đề ra phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ giai đoạn 1976 - 1980. Về công tác quân sự, Nghị quyết nêu rõ: Nhiệm vụ của lực lượng quân sự trong tình hình mới là bảo vệ Đảng, bảo vệ chính quyền cách mạng, giữ gìn trật tự xã hội, luôn luôn cảnh giác sẵn sàng chiến đấu. Kiên quyết trấn áp bọn phản cách mạng, nhanh chóng đập tan những mưu đồ ngóc đầu dậy của bọn phản động trong nguy quân, nguy quyền cũ, bọn phản động đội lốt tôn giáo, bọn ngoan cố trong các đảng phái phản động, bọn CIA.

Trong năm, lực lượng vũ trang tỉnh đã tổ chức được 4 đợt truy quét với lực lượng tham gia gồm các đơn vị: Tiểu đoàn 470, 96, 9, 13 và 5 đại đội trực thuộc cùng lực lượng tập trung của các huyện, thị, dân quân du kích, tự vệ. Lực lượng phối hợp tham gia truy quét còn có một bộ phận của Sư đoàn 3, Sư đoàn 365 Quân đoàn 3, Trung đoàn 477. Kết quả, ta đã bắt 1.210 tên ngụy quân (có 10 chuẩn úy, 17 thiếu úy, 21 trung úy, 7 đại úy, 18 thiếu tá, 13 trung tá; đối với Fulro, bắt 26 tên, ra trình diện 280 tên; tổ chức giáo dục cho 365 tên; bắt bọn đội lột linh mục 7 tên; bắt đảng “*Phục quốc*” 33 tên, đảng “*Đại Việt*” 52 tên, đảng “*Thanh niên yêu tự do*” 18 tên, đảng “*Vì tổ quốc, vì nhân dân*” 11 tên; bắt vượt biên 22 vụ với 246 người... Thu 271 khẩu súng các loại, một số phương tiện quân sự (3 xe ô tô, 3 xe máy) và một lượng lớn tiền, vàng. Nổi bật trong các đợt truy quét có Tiểu đoàn 96 làm nhiệm vụ ở Hòn Hèo (Ninh Hòa), triệt phá thành công tổ chức “*Việt Nam phục quốc*” thu gần 1 tấn lương thực, thuốc men, tấn công vào ổ nhóm Fulro ở khu vực Ngã ba tỉnh Phú Yên, Đắk Lắk, Lâm Đồng, phá hàng chục căn cứ, diệt 10 tên Fulro, ta làm chủ hoàn toàn khu vực theo đúng mệnh lệnh của Quân khu và Tỉnh giao... Lực lượng vũ trang Nha Trang đã phá thành công 3 tổ chức phản động là: “*Mặt trận cứu nguy dân tộc*” do tên Phạm Thanh, sinh năm 1938, nguyên là biệt kích ngụy cầm đầu; tổ chức “*Dân quân phục quốc*” do tên Đặng Hữu Thân, nguyên là thiếu tá Hải quân ngụy cầm đầu và “*Tổ chức tình báo phục quốc*” do tên Hoàng Nhạn, nguyên là đại úy ngụy cầm đầu. Tổng cộng ta đã bắt 30 tên ngụy quân, thu 28 khẩu súng các loại, 13 lựu đạn cùng nhiều tài liệu, lương thực, thực phẩm thuốc men... Bên cạnh đó, lực lượng vũ trang tỉnh đã tham gia cùng lực lượng an ninh phá, bắt thành công 22 vụ gồm 246 người vượt biên trái phép bằng đường biển, tịch thu 271 khẩu súng các loại và nhiều vật dụng khác cùng tiền vàng.

Trong 02 năm 1977, 1978, lực lượng vũ trang tỉnh chỉ đạo tổ chức nhiều đợt truy quét địch, ngăn chặn tình trạng vượt biên trái phép trốn ra nước ngoài. Kết quả: Truy quét các tổ chức đảng phái phản động bắt 1.039 tên (trong đó có 20 Fulro), kêu gọi ra hàng 529 tên (có 198 Fulro), tiêu diệt 51 tên (có 02 Fulro), bắn bị thương 16 tên (có 04 Fulro). Trong đó, cấp tỉnh 01 tên, cấp trung đoàn 14 tên, cấp tiểu đoàn 40 tên, cấp đại đội 43 tên, cấp trung đội 55 tên, quận trưởng và quận phó 06 tên, trưởng phòng 05 tên, trưởng ban 39 tên. Thu 17 AR15, 04 Carbin, 01CKC, 04AK, 09 súng ngắn, 01 K63, 01M79, 01 địa bàn, 02 la bàn, 01 ống nhòm, 02 bản đồ, 05 máy đánh chữ, 01 máy quay phim, phá 74 vụ vượt biên với số người lên đến 1.460 người.

Trong chiến tranh biên giới Tây Nam, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân khu, Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân, lực lượng vũ trang tỉnh đã làm tốt vai trò của mình. Tham mưu cho Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân về công tác quân sự, quốc phòng, động viên cán bộ, Nhân dân trong tỉnh nêu cao tinh thần yêu nước, khắc phục mọi khó khăn sẵn sàng lên đường ra mặt trận.

Đến cuối năm 1978 đầu năm 1979, lực lượng của ta trên các hướng của chiến dịch đồng loạt nổ súng, lần lượt tiêu diệt các mục tiêu, 4 tỉnh Đông Bắc Campuchia được giải phóng, bảo vệ được hành lang Đông - Tây, từ Bắc xuống Nam, Nhân dân nước Bạn trở về làng bản cũ, dần ổn định cuộc sống. Ta đã thực hiện được yêu cầu của chiến dịch, đánh rã địch là chủ yếu. Thắng lợi của chiến dịch làm tan rã lực lượng địch, giải phóng đông bắc Campuchia khỏi tập đoàn phản động Pol Pot - Iêng Sari ở biên giới Tây Nam. Theo yêu cầu của nước bạn, quân tình nguyện Việt Nam lại tiếp tục sát cánh cùng Nhân dân và những người yêu nước chân chính Campuchia đẩy mạnh truy quét, tiến công vào căn cứ và các bộ phận còn lại của địch, truy quét tàn quân, giúp Bạn củng cố chính quyền cách mạng, xây dựng đất nước.

Trên đất nước Chùa tháp, sau ngày giải phóng, tình hình chống phá của tàn quân Pol Pot - Ieng Xari rất quyết liệt hòng lật đổ chính quyền cách mạng. Theo yêu cầu của Chính phủ cách mạng nhân dân Campuchia, quán triệt mệnh lệnh của Chỉ huy tiền phương Bộ Quốc phòng, Chỉ huy tiền phương Quân Khu 5, Lực lượng vũ trang tỉnh tích cực tham gia giúp nước bạn chiến đấu, đồng thời hỗ trợ chính quyền quân đội và nhân dân Campuchia bảo vệ thành quả cách mạng, xây dựng cuộc sống mới. Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã có điều chỉnh về tổ chức, biên chế nhằm đáp ứng yêu cầu của nhiệm vụ giúp Bạn. Tỉnh bàn giao 120 đồng chí của Tiểu đoàn 96 cho Sư đoàn Bộ binh 2 ở Campuchia và Tiểu đoàn được chuyển đến Mondulkiri thay cho Trung đoàn 142 thuộc Sư đoàn 315. Bàn giao cán bộ từ trung đội trưởng trở xuống của Tiểu đoàn 97 cho Mặt trận 779 tại Battambang. Tháng 7/1979, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh thành lập một khung Bộ Chỉ huy giao cho Bộ Tư lệnh tiền phương giúp tỉnh T3 (Mondulkiri - Campuchia) với quân số 820 đồng chí. Tháng 9/1979, tiếp tục điều động 500 cán bộ, chiến sĩ trong tỉnh đi làm nhiệm vụ ở Campuchia, trong đó có toàn bộ chiến sĩ của Tiểu đoàn 97. Tháng 12/1979, Tiểu đoàn Bộ binh 96 được điều động về làm nhiệm vụ bảo vệ tiền phương Quân khu (Mặt trận 579 Quân khu 5). Các đơn vị mới được thành lập hoặc điều chuyển nhận nhiệm vụ giúp bạn còn rất nhiều khó khăn, nhưng với tinh thần quốc tế cao cả, cán bộ, chiến sĩ luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, vui vẻ, phấn khởi nhận nhiệm vụ.

Đầu năm 1980, Tiểu đoàn 96 được bàn giao lại cho T3. Lực lượng giúp T3 lúc này được đổi thành Đoàn 5502.

Thực hiện hiệp định ký kết giữa hai nhà nước Việt Nam và Campuchia, ngày 13 tháng 5 năm 1989, Tư lệnh Quân khu ra mệnh lệnh rút toàn bộ lực lượng quân tình nguyện Việt Nam tại Campuchia thuộc Mặt trận 579 về nước sau 10

năm làm nhiệm vụ quốc tế giúp bạn. Cuối tháng 6/1989, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh tham mưu cho Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức lễ đón nhận quân tình nguyện Việt Nam tỉnh Phú Khánh về nước. Buổi lễ được tổ chức long trọng tại thị xã Tuy Hòa do đồng chí Võ Hòa - Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh chủ trì. Suốt dọc đường hành quân về nước, hàng vạn người dân địa phương tay mang cờ hoa phấn khởi đón chào những người con quê hương hoàn thành nghĩa vụ quốc tế cao cả trở về nước trong niềm hân hoan vô bờ bến.

Trong suốt 10 năm, với tinh thần *“giúp bạn là tự giúp mình”*, nhiệm vụ quốc tế giúp bạn Campuchia dưới sự lãnh đạo của Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương, Quân Khu và Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, lực lượng vũ trang tỉnh đã tham gia giúp nhân dân Campuchia làm nên những thắng lợi vĩ đại, đập tan chế độ diệt chủng Pol Pot-Ieng Xari. Lần đầu tiên trong lịch sử đấu tranh cách mạng giành được chính quyền về tay Nhân dân, mở ra một thời kỳ mới hồi sinh, xây dựng, phát triển đất nước bằng chính thực lực, trí tuệ và ý chí của Nhân dân tiến bộ trên đất nước Chùa Tháp. Những công lao và sự cống hiến to lớn của quân tình nguyện Việt Nam nói chung, Quân khu và tỉnh nhà nói riêng đã để lại trong lòng nhân dân Campuchia những tình cảm cao quý và lòng biết ơn sâu sắc.

Trong mọi thời vận, dù là tàn khốc, ác liệt của chiến tranh, hay khó khăn, gian khổ của *“đói, đau, bệnh dịch”*, các thế hệ cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh vẫn sắt son một lòng *“vì nhân dân quên mình, vì nhân dân hy sinh”*, cùng chiến đấu và chiến thắng tô thắm truyền thống vẻ vang của LLVT tỉnh.

Đặc biệt trong 36 năm, từ ngày tái lập tỉnh đến nay (01/7/1989), quán triệt và vận dụng đường lối đổi mới của Đảng vào hoàn cảnh và điều kiện thực tiễn của tỉnh nhà; mặc dù tình hình thế giới và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp, nhưng cùng với cả nước, cả tỉnh, LLVT Khánh Hòa kiên định lập trường tư tưởng, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, gắn bó mật thiết với Nhân dân, thường xuyên duy trì chế độ sẵn sàng chiến đấu, phối hợp chặt chẽ với các lực lượng, nắm chắc tình hình lãnh đạo chỉ huy cơ quan, đơn vị và tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương kịp thời xử lý các tình huống xảy ra, không để bị động, bất ngờ và gây *“điểm nóng”*, giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Triển khai và thực hiện có hiệu quả kế hoạch phòng chống âm mưu, thủ đoạn chiến lược *“diễn biến hòa bình”*, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, từng bước bổ sung hoàn chỉnh các kế hoạch A, A2, A3, A4, kế hoạch sẵn sàng chiến đấu, kế hoạch B bảo đảm hậu cần kỹ thuật cho năm đầu chiến tranh và tổ chức tốt nhiều cuộc diễn tập từ tỉnh đến cơ sở.

Nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã cùng với các đơn vị Công an, Biên phòng tỉnh, triển khai có hiệu quả quy chế

phối hợp hoạt động giữa Quân sự, Công an và Biên phòng tỉnh theo Nghị định 03/2019/NĐ-CP ngày 5/9/2019 của Chính phủ. Luôn bám sát nhiệm vụ chính trị của đơn vị để tham mưu với cấp ủy chính quyền các cấp, phối hợp với các sở, ban, ngành triển khai các công tác, biện pháp, lực lượng thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự và quốc phòng. Phối hợp với lực lượng Công an, Biên phòng tỉnh phòng ngừa đấu tranh, ngăn chặn kịp thời âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động; tham mưu giải quyết hiệu quả nhiều vụ việc phức tạp về an ninh, trật tự; kiểm chế hoạt động của các loại tội phạm; đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, xây dựng thể trận an ninh nhân dân gắn với thể trận quốc phòng toàn dân vững chắc, góp phần quan trọng bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ biển đảo, giữ vững an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, phục vụ có hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Công tác giáo dục quốc phòng luôn được Tỉnh ủy, UBND và Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh quan tâm đầu tư đúng mức. Hàng năm, Hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh từ tỉnh đến cơ sở luôn được kiện toàn và hoạt động có hiệu quả, tạo sự chuyển biến tốt cả về nhận thức và hành động trong hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở, các ban ngành, tổ chức chính trị - xã hội và toàn dân, góp phần xây dựng nền quốc phòng toàn dân gắn với nền an ninh nhân dân ngày càng vững chắc. Công tác tuyển chọn và gọi công dân nhập ngũ được thực hiện nghiêm túc. Chất lượng thanh niên nhập ngũ ngày càng tốt hơn.

Công tác tổ chức biên chế đối với lực lượng thường trực luôn được cấp ủy và chỉ huy quan tâm đúng mức và thực hiện theo quy định của trên. Tổ chức biên chế luôn sát với tình hình nhiệm vụ của LLVT địa phương. Luôn chú trọng đến các đơn vị làm nhiệm vụ A2 và xây dựng công trình phòng thủ. Lực lượng dự bị động viên được triển khai theo đúng pháp lệnh, đến nay đã sắp xếp đủ 100% đầu mỗi chỉ tiêu theo biên chế. Công tác đăng ký, quản lý, phúc tra, sắp xếp, bổ nhiệm hàng năm theo quy định và từng bước nâng cao chất lượng quân dự bị động viên. Lực lượng dân quân tiếp tục được củng cố và nâng cao chất lượng.

Chấp hành Nghị quyết số 33/NQ-CP ngày 24/12/2018 của Chính phủ và Đề án số 10609/ĐA-BQP ngày 24/9/2018 của Bộ Quốc phòng về “*Xây dựng Hải đội dân quân thường trực tham gia bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong tình hình mới*” được triển khai tại các tỉnh, thành phố ven biển; trong đó, Khánh Hòa là một trong những địa phương được triển khai thực hiện ở giai đoạn đầu của Đề án. Đây là nhiệm vụ chính trị trung tâm, nhiệm vụ mới mang tính đặc thù cao nhằm cụ thể hóa quan điểm của Đảng và Nhà nước về “*Bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa*”. Quán triệt và triển khai thực hiện chủ trương trên, dưới sự lãnh đạo, chỉ

đạo, điều hành trực tiếp của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân khu, Tỉnh ủy, UBND tỉnh và sự phối hợp chặt chẽ của các sở, ban, ngành, tổ chức chính trị - xã hội, các đơn vị bạn cùng với sự nỗ lực, cố gắng của cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh, Bộ CHQS tỉnh đã tham mưu cho Tỉnh ủy, UBND tỉnh triển khai xây dựng, huấn luyện, duy trì hiệu quả hoạt động của Hải đội dân quân thường trực.

Trên cơ sở các Chỉ thị, Nghị quyết, Kết luận của Đảng, các văn bản quy phạm pháp luật về DQTV và các văn bản hướng dẫn của Bộ Quốc Phòng, Cục DQTV, Bộ Tư lệnh Quân khu; Đảng ủy, Bộ CHQS tỉnh đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp làm tham mưu cho Thường vụ Tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành văn bản lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện Đề án có hiệu quả cao. Ngay sau khi tiếp nhận lực lượng, vũ khí, trang bị, phương tiện, từ năm 2021 đến nay, căn cứ vào nội dung chương trình huấn luyện của Bộ Tổng Tham mưu, Bộ CHQS tỉnh đã chủ động phối hợp với Bộ Tư lệnh Vùng 4, Chi đội Kiểm ngư số 4 xây dựng kế hoạch và tổ chức huấn luyện trên bờ và trên biển cho Hải đội đúng, đủ nội dung chương trình theo quy định. Kết quả sau hơn 3 năm thành lập Hải đội dân quân thường trực đã tổ chức huấn luyện các nội dung trên bờ (140 giờ/năm), nội dung trên biển (340 giờ/năm); kết thúc các đợt huấn luyện qua kiểm tra, đánh giá kết quả đạt khá (các nội dung khoa mục có trên 75% khá, giỏi).

Bộ CHQS tỉnh đã chỉ đạo cơ quan tham mưu ban hành các văn bản hướng dẫn, chỉ đạo Hải đội dân quân thường trực tham gia diễn tập do Bộ Quốc Phòng và Quân chủng Hải quân tổ chức, cụ thể: Năm 2022, tham gia diễn tập “MT-22”, số lượng 05 tàu, quân số 74 đồng chí; năm 2023, tham gia diễn tập CH-TM 1 bên 2 cấp trên bản đồ có một phần thực binh và bắn đạn thật của Quân chủng Hải quân, số lượng 04 tàu, quân số 71 đồng chí; năm 2024, tham gia diễn tập “QC-24”, số lượng 03 tàu, quân số 36 đồng chí. Kết quả diễn tập hằng năm đều đạt kết quả khá tốt, bảo đảm an toàn tuyệt đối về người và vũ khí trang bị.

Bộ CHQS tỉnh chủ trì, phối hợp với Bộ Tư lệnh Vùng 4 Hải quân tổ chức Hội thi, hội thao Hải đội dân quân thường trực năm 2023 theo hướng dẫn của Cục DQTV và Bộ Tham mưu Quân khu; kết quả đạt mục đích yêu cầu đề ra; 100% các tàu tham gia Hội thi - Hội thao đều đạt khá, giỏi bảo đảm an toàn tuyệt đối. Năm 2024, Bộ CHQS tỉnh đã làm tốt công tác chuẩn bị, tổ chức Hải đội dân quân thường trực tham gia Hội thi tàu tốt - Hội thao huấn luyện tàu Hải đội dân quân thường trực do Bộ Tổng Tham mưu tổ chức đối với các Hải đội dân quân thường trực toàn quốc, kết quả: Tập thể: 05 giải Nhất, 03 giải Nhì, 02 giải Ba; cá nhân: 02 giải Nhất, 03 giải Nhì, 01 giải Ba. Kết quả chung: Hải đội dân quân thường trực tỉnh Khánh Hòa đạt giải Nhì toàn diện.

Hằng năm, Bộ CHQS tỉnh đã xây dựng kế hoạch tổ lực lượng, phương tiện

trực SSCĐ tại đảo Đá Lớn/Quần đảo Trường Sa trình Tư lệnh Quân khu phê duyệt, duy trì thường xuyên 01 tàu trực sẵn sàng chiến đấu đảo Đá Lớn/Quần đảo Trường Sa. Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Bộ Tổng Tham mưu, năm 2024, Hải đội dân quân thường trực tăng cường thêm 02 điểm trực (01 điểm tại đảo Thuyền Chài, 01 điểm tại đảo Phú Quý). Hiện nay, Hải đội dân quân thường trực hàng tháng duy trì 03 điểm trực/03 tàu (tại các khu vực: Tây - Tây Nam đảo Đá Lớn thuộc Quần đảo Trường Sa 15 đến 20 hải lý; đảo Thuyền Chài/Trường Sa/Khánh Hòa và đảo Phú Quý/Bình Thuận). Quá trình hoạt động trên biển, các tàu Hải đội dân quân thường trực đã phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ với lực lượng Hải quân, Cảnh sát biển tổ chức tuần tra, trinh sát, nhận dạng mục tiêu, kịp thời phát hiện, tuyên truyền, xua đuổi hàng trăm lượt tàu nước ngoài đánh bắt hải sản trái phép trên vùng biển Việt Nam, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao và bảo đảm an toàn tuyệt đối. Đến nay đã tổ chức được 28 đợt trực/28 lượt tàu/622 lượt cán bộ, chiến sĩ tham gia (trong đó Bộ CHQS tỉnh: 55 lượt, Hải quân: 183 lượt, Cảnh sát biển: 02 lượt, Dân quân thường trực: 382 lượt); quãng đường: 57.376 hải lý, nhận dạng được 4.086 mục tiêu trên biển, trong đó phát hiện tàu nước ngoài 1.440 lượt, tàu hàng 126 lượt, tàu cá 2.520 lượt; kịp thời tuyên truyền xua đuổi được 149 lượt tàu nước ngoài xâm phạm đánh bắt thủy hải sản trái phép vùng biển Việt Nam. Tổ chức cứu kéo và giúp đỡ cho 02 tàu cá Việt Nam vào nơi an toàn. Ngoài trực SSCĐ trên các vùng biển trọng điểm, Bộ CHQS tỉnh xây dựng kế hoạch, tổ chức tàu Hải đội dân quân thường trực tuần tra độc lập kết hợp đánh bắt thủy hải sản, bước đầu tổ chức đánh bắt tương đối hiệu quả. Đến nay, đã tổ chức được 06 đợt tuần tra cho 12 tàu/260 lượt cán bộ, chiến sĩ và ngư dân tham gia (Hải quân: 36 lượt; Bộ CHQS tỉnh: 60 lượt; Dân quân thường trực: 172 lượt, ngư dân: 12 lượt người) quãng đường: 13.283 hải lý. Phát hiện được 997 mục tiêu trên biển (trong đó, phát hiện tàu nước ngoài 411 lượt, tàu hàng 87 lượt, tàu cá 499 lượt); tuyên truyền cho 11 phương tiện với 102 ngư dân Việt Nam khai thác thủy, hải sản theo Luật thủy sản năm 2017. Kết quả công tác đấu tranh khẳng định chủ quyền biển, đảo, công tác huấn luyện, diễn tập, phòng thủ dân sự của Hải đội dân quân thường trực đã góp phần xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân trên biển, làm điểm tựa cho bà con ngư dân vươn khơi bám biển giữ vững ngư trường truyền thống, bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc.

Nhận thức đúng đắn nhiệm vụ xây dựng LLVT vững mạnh về chính trị và nhiệm vụ phòng chống “*diễn biến hòa bình*” trên lĩnh vực tư tưởng văn hóa, các cấp ủy đảng trong LLVT tỉnh luôn coi trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng và củng cố tổ chức. Thường xuyên giáo dục, bồi dưỡng cho cán bộ, đảng viên nâng cao nhận thức, kiên định chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Nhờ

vậy, tình hình tư tưởng trong cán bộ, đảng viên luôn giữ vững ổn định, tin tưởng vào đường lối đổi mới và sự nghiệp củng cố quốc phòng của Đảng, đồng thời đấu tranh có hiệu quả góp phần làm thất bại chiến lược “*diễn biến hòa bình*” của địch trên mặt trận chính trị, tư tưởng, văn hoá, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trong tình hình mới.

Bên cạnh đó, các cấp ủy đảng đã thường xuyên chú trọng củng cố tổ chức, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên. Tập trung xây dựng, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng, triển khai và thực hiện tốt đợt sinh hoạt tự phê bình và phê bình từ tỉnh đến cơ sở đạt chất lượng cao, có tác dụng giáo dục sâu sắc trong đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Trong thời gian qua, LLVT toàn tỉnh đã thực hiện hiệu quả phong trào thi đua “*LLVT tỉnh chung tay vì người nghèo - Không để ai bị bỏ lại phía sau*”, gắn với đẩy mạnh phong trào thi đua “*LLVT tỉnh chung sức xây dựng nông thôn mới*”, phong trào thi đua “*LLVT tỉnh chung tay xóa nhà tạm, nhà dột nát trên phạm vi tỉnh Khánh Hòa năm 2025*”; phối hợp vận động, huy động các nguồn lực tham gia có hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới.

Nhiều chương trình, mô hình hay, cách làm sáng tạo, hiệu quả của các đơn vị trong toàn LLVT tỉnh đã để lại ấn tượng tốt đẹp, có ý nghĩa chính trị - xã hội và nhân văn sâu sắc. Nổi bật có chương trình “*Nâng bước em đến trường*”, “*Hũ gạo vì người nghèo*”, “*Xuân Khu 5 đoàn kết, Tết thăm tình quân dân*”... và khi có thiên tai, hỏa hoạn, bão lũ, dịch bệnh, với tinh thần vì nhân dân phục vụ, cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh đã không quản ngại gian khổ, hy sinh, sẵn sàng xả thân vì Nhân dân, giúp Nhân dân khắc phục thiệt hại, ổn định cuộc sống.

Đặc biệt, trước diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19, cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh luôn xung kích đi đầu, không quản ngại khó khăn, nguy hiểm, tiếp đón, phục vụ hàng chục ngàn công dân cách ly theo quy định; triển khai mô hình “*Gian hàng 0 đồng*”...; phối hợp với các ban, ngành, tổ chức chính trị - xã hội và tổ chức từ thiện vận động hỗ trợ lương thực, nhu yếu phẩm cho hàng nghìn lượt trường hợp khó khăn tại các khu vực phong tỏa và thực hiện giãn cách xã hội, với tổng trị giá hàng tỷ đồng. Đồng thời, tham mưu mở rộng các khu cách ly tập trung, địa điểm thành lập bệnh viện dã chiến để tiếp nhận, điều trị bệnh nhân nhiễm Covid-19; huy động lực lượng tham gia các trạm, chốt kiểm soát dịch trên địa bàn, thực hiện khoanh vùng, phong tỏa, truy vết dập dịch..., góp phần khống chế, đẩy lùi dịch bệnh, từng bước ổn định, phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, tăng cường niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, quân đội, lan tỏa hình ảnh đẹp Bộ đội Cụ Hồ thời kỳ mới.

Công tác chính sách hậu phương quân đội được triển khai chu đáo. Công tác quy tập mộ liệt sỹ được triển khai thực hiện đều khắp ở các địa phương, đến nay toàn tỉnh đã quy tập trên 6.000 hài cốt liệt sỹ đưa về các nghĩa trang. Các Đài tưởng niệm liệt sỹ, nghĩa trang liệt sỹ, Bia tưởng niệm liệt sỹ hầu hết được tôn tạo khang trang; các đối tượng chính sách tồn đọng sau các cuộc chiến tranh đều được tiến hành lập hồ sơ thủ tục đề nghị trên giải quyết theo quy định. Đã phối hợp lập thủ tục hồ sơ trình Nhà nước phong tặng, truy tặng gần 400 Bà Mẹ Việt Nam anh hùng, quyên góp hàng trăm tỷ đồng, hàng ngàn sổ tiết kiệm, hỗ trợ xây nhà tình nghĩa, sửa chữa nhà cho các đối tượng chính sách. Công tác chính sách hậu phương quân đội đã tạo được lòng tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước.

Công tác đối ngoại quốc phòng của Bộ CHQS tỉnh Khánh Hòa được triển khai đồng bộ, hiệu quả, góp phần tăng cường quan hệ hữu nghị, hợp tác giữa lực lượng vũ trang tỉnh với quân đội các nước, đặc biệt là Lào và Campuchia. Nổi bật là việc ký kết biên bản ghi nhớ kết nghĩa giữa Bộ CHQS tỉnh với Sư đoàn 5 (Quân đội Nhân dân Lào), tạo nền tảng hợp tác vững chắc trong trao đổi kinh nghiệm huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, phòng chống thiên tai và hỗ trợ hậu cần - kỹ thuật. Đồng thời, đơn vị cũng duy trì thường xuyên các hoạt động thăm hỏi, chúc mừng nhân dịp lễ, Tết cổ truyền của Quân đội và Nhân dân Campuchia, thể hiện sự gắn bó, đoàn kết quốc tế trong sáng. Bộ CHQS tỉnh còn chủ động đón tiếp đoàn tùy viên quân sự các nước đến thăm, qua đó quảng bá hình ảnh LLVT tỉnh, tăng cường lòng tin và hiểu biết lẫn nhau. Những kết quả đạt được đã góp phần củng cố thể trận quốc phòng toàn dân gắn với thể trận an ninh nhân dân, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

50 năm từ sau ngày giải phóng đến nay, LLVT tỉnh Khánh Hòa đã không ngừng phát huy mạnh mẽ truyền thống vẻ vang trong cuộc kháng chiến vĩ đại của dân tộc và trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, luôn nỗ lực hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, làm nghĩa vụ quốc tế, giữ vững ổn định chính trị trên địa bàn, tạo điều kiện thuận lợi để địa phương phát triển kinh tế xã hội, xứng đáng với sự tin cậy và là chỗ dựa vững chắc của đảng bộ, chính quyền và Nhân dân trên địa bàn tỉnh.

II. PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG VẺ VANG 80 NĂM QUA, LLVT TỈNH KHÁNH HÒA PHẤN ĐẤU VƯƠN LÊN HOÀN THÀNH XUẤT SẮC MỌI NHIỆM VỤ TRONG GIAI ĐOẠN CÁCH MẠNG MỚI

1. Truyền thống chiến đấu và chiến thắng vẻ vang của Lực lượng vũ trang tỉnh Khánh Hòa

Trải qua 80 năm chiến đấu, xây dựng và trưởng thành, LLVT tỉnh Khánh Hòa đã hội tụ đầy đủ 06 truyền thống vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam và được biểu hiện rõ nét như sau:

Một là, LLVT tỉnh Khánh Hòa luôn luôn trung thành vô hạn với Tổ quốc, với Đảng, với Nhân dân, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, của Bác Hồ. LLVT tỉnh Khánh Hòa ra đời trong phong trào đấu tranh cách mạng của Nhân dân dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam. Vai trò lãnh đạo của Đảng mà trực tiếp là sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, các cấp ủy địa phương và các tổ chức cơ sở đảng là nhân tố quyết định thắng lợi của LLVT trong mọi hoạt động. Trong 02 cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, về nội dung lãnh đạo toàn diện của Đảng bộ, nội dung lãnh đạo quân sự bao giờ cũng được xác định là nội dung quan trọng là mặt trận đấu tranh có ý nghĩa quyết định thành bại của cuộc đấu tranh chung. Các cấp ủy Đảng đã chọn các đồng chí cấp ủy viên và đảng viên có phẩm chất, năng lực để trực tiếp lãnh đạo và chỉ huy các đơn vị LLVT. Cán bộ, chiến sĩ thường xuyên được giáo dục chính trị, nâng cao ý thức giác ngộ giai cấp, bồi dưỡng lòng yêu nước, căm thù giặc, ý chí quyết chiến, quyết thắng và niềm tin vào thắng lợi của cách mạng.

Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, LLVT tỉnh luôn luôn mài sắc tinh thần cảnh giác, phát huy mạnh mẽ truyền thống anh hùng trong kháng chiến vào sự nghiệp đổi mới; thường xuyên chăm lo công tác xây dựng Đảng và xây dựng đội ngũ cán bộ, coi đây là nhiệm vụ có tính chất quyết định để giữ vững lực lượng và phát huy tinh thần chiến đấu của bộ đội.

LLVT tỉnh Khánh Hòa luôn luôn trung thành vô hạn với Tổ quốc, với Đảng, với Nhân dân, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, của Bác Hồ từ trong quân ngũ, từ lực lượng dân quân tự vệ, dự bị động viên, các thể hệ cách mạng của tỉnh đã trưởng thành, dù tại ngũ hay nghỉ hưu, phục viên, xuất ngũ về địa phương, họ vẫn phát huy được phẩm chất “*Bộ đội Cụ Hồ*” góp phần to lớn vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ quê hương, đất nước.

Hai là, từ Nhân dân mà ra, vì Nhân dân mà chiến đấu, LLVT tỉnh Khánh Hòa gắn bó máu thịt với Nhân dân, được Nhân dân tin yêu đùm bọc, chở che và nuôi dưỡng. LLVT tỉnh Khánh Hòa ra đời và phát triển trên cơ sở lực lượng chính trị của quần chúng. Quan hệ giữa LLVT với các tổ chức chính trị - xã hội và quần chúng nhân dân là quan hệ gắn bó máu thịt. Các tổ chức chính trị - xã hội tích cực vận động hội viên, đoàn viên và Nhân dân tham gia vào LLVT. Nhân dân đã tham gia tích cực vào việc giáo dục, chăm sóc, nuôi dưỡng và giúp đỡ mọi mặt cho LLVT. Những năm tháng khó khăn bị địch kìm kẹp, o ép gặt gao, Nhân dân đã hết lòng bảo vệ che chở, tiếp tế và khi có điều kiện thì nổi dậy cùng LLVT tiến công kẻ thù giành thắng lợi. Đáp lại công lao trời biển và nguyện vọng của

Nhân dân, LLVT luôn luôn quý trọng công sức lao động của Nhân dân, tôn trọng bảo vệ tài sản của Nhân dân, sử dụng tiết kiệm có hiệu quả vũ khí, thiết bị và tích cực lao động sản xuất, tham gia xây dựng kinh tế, lao động giúp đỡ Nhân dân.

Ba là, LLVT tỉnh Khánh Hòa quán triệt đường lối quan điểm quân sự của Đảng, phát huy sức mạnh chiến tranh Nhân dân, biết đánh và biết thắng. Tỉnh Khánh Hòa bị địch chiếm đóng sớm, phần lớn thời gian hoạt động của LLVT là vùng sau lưng địch và hoạt động bí mật. Trong xây dựng lực lượng, Đảng bộ tỉnh vừa quan tâm xây dựng lực lượng dân quân tự vệ sống trong lòng dân và các đội biệt động trong các thị trấn, thị xã. Phương thức hoạt động rất linh hoạt: Khi thì phân tán thành những đơn vị nhỏ lẻ để hoạt động diệt ác phá kệp; khi có điều kiện nhanh chóng tập trung thành lực lượng quy mô từ trung đội đến tiểu đoàn, tiêu diệt các mục tiêu địch bảo đảm chắc thắng, sau đó lại nhanh chóng phân tán bám địa bàn hoạt động. LLVT tỉnh đã sử dụng nhiều chiến thuật và cách đánh khác nhau: Từ cách đánh của đặc công, biệt động đến các chiến thuật phục kích, tập kích, giao thông chiến, vận động chiến... thích hợp với tình hình và địa hình; kết hợp chặt chẽ tiến công quân sự với tiến công chính trị và binh địch vận, kết hợp chiến đấu tiêu diệt địch với bảo vệ dân, kết hợp chiến đấu với xây dựng lực lượng... Các đơn vị LLVT tỉnh đã phát huy nhiều cách đánh sở trường của chiến tranh nhân dân đạt hiệu quả chiến đấu cao, gây cho địch nhiều khó khăn. LLVT tỉnh đã thực hiện tư tưởng lấy ít đánh nhiều, lấy nhỏ thắng lớn như cha ông ta đã từng đánh giặc giành thắng lợi.

Bốn là, LLVT tỉnh Khánh Hòa có tinh thần đoàn kết nội bộ chặt chẽ và có ý thức kỷ luật nghiêm minh. Là con em Nhân dân lao động, phần lớn xuất thân từ nông dân, được sự giác ngộ lý tưởng của Đảng, LLVT tỉnh Khánh Hòa chiến đấu với niềm tin tất thắng của cuộc chiến tranh chính nghĩa. Trong mọi hoàn cảnh, LLVT tỉnh Khánh Hòa vẫn tự lực, tự cường, mưu trí, sáng tạo vượt qua thử thách giành chiến thắng. Nơi đây cũng hội tụ nhiều cán bộ, chiến sĩ của mọi miền đất nước; trong chiến đấu, LLVT tỉnh đã thể hiện được tinh thần đoàn kết nội bộ chặt chẽ như keo sơn, thương yêu đùm bọc, đồng cam cộng khổ, phối hợp chiến đấu chặt chẽ tạo nên sức mạnh chiến thắng. Trong hòa bình xây dựng, trên địa bàn tỉnh, sự phối hợp giữa bộ đội chính quy với các LLVT của tỉnh trên các địa bàn quan trọng và với lực lượng Công an nhân dân, bộ đội biên phòng càng được phát huy mạnh mẽ, tạo nên thế trận quốc phòng - an ninh vững chắc. Trong chiến đấu, công tác, lao động sản xuất cũng như khi tiếp xúc với Nhân dân, cán bộ và chiến sĩ triệt để chấp hành mệnh lệnh, chỉ thị, điều lệnh quân đội, quyết tâm hoàn thành mọi nhiệm vụ.

Năm là, LLVT tỉnh Khánh Hòa không chỉ là đội quân chiến đấu giỏi mà còn là đội quân công tác giỏi và lao động sản xuất giỏi. Trong kháng chiến

chống ngoại xâm cũng như trong thời kỳ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày nay, LLVT tỉnh không chỉ biết chiến đấu, chiến thắng mà còn tích cực tham gia công tác tuyên truyền vận động quần chúng xây dựng đời sống văn hóa, lao động sản xuất giỏi, chấp hành tốt mọi đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, tỏ rõ bản chất cách mạng của quân đội nhân dân, luôn luôn hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được Đảng bộ và Nhân dân giao phó trong mọi tình huống.

LLVT tỉnh Khánh Hòa đã cùng với Nhân dân tham gia thực hiện tốt chính sách hậu phương quân đội; tích cực tham gia thực hiện các chương trình kinh tế - xã hội, xoá đói giảm nghèo, đóng góp xây dựng “*Quỹ đền ơn đáp nghĩa*”, giúp dân xóa mù, phổ cập giáo dục tiểu học, trung học cơ sở ở vùng sâu, vùng xa... cùng với các hoạt động khác góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu kinh tế - xã hội của tỉnh.

Sáu là, LLVT tỉnh Khánh Hòa luôn luôn nêu cao tinh thần quốc tế cao cả, chí nghĩa, chí tình. LLVT tỉnh Khánh Hòa đã thực hiện tốt nhiệm vụ giúp nước bạn, góp phần vào nhiệm vụ quốc tế của cả nước sát cánh cùng các nước Đông Dương đánh thực dân Pháp, đế quốc Mỹ giành độc lập. LLVT tỉnh đã cùng các đơn vị tình nguyện chung sức cùng nhân dân Campuchia đánh bại chế độ diệt chủng Pôn Pôt và cử nhiều chuyên gia sang giúp bạn khôi phục đất nước sau chiến tranh. Biết bao chiến sĩ tình nguyện của tỉnh ta đã có mặt tại các chiến trường Lào, Campuchia sát cánh cùng quân và dân nước bạn chiến đấu, chiến thắng kẻ thù chung, để làm tròn nhiệm vụ quốc tế vẻ vang. LLVT tỉnh luôn tích cực tham gia các hoạt động giao lưu, hợp tác quốc phòng với các nước bạn, nhất là trong khu vực. Trong bất kỳ hoàn cảnh nào, LLVT tỉnh Khánh Hòa cũng luôn phát huy phẩm chất “*Bộ đội Cụ Hồ*”, đề cao tình đoàn kết, nghĩa tình, nhân ái, đúng như truyền thống “*Giúp bạn là giúp mình*” mà Quân đội ta bao đời gìn giữ. Chính tinh thần ấy đã góp phần tô thắm hình ảnh LLVT Việt Nam trong lòng bạn bè quốc tế, thể hiện rõ bản lĩnh, nhân văn và trách nhiệm của một lực lượng vũ trang cách mạng.

2. Phát huy truyền thống anh hùng cách mạng, ra sức nâng cao chất lượng, sức mạnh chiến đấu, xây dựng LLVT tỉnh Khánh Hòa vững mạnh đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới

Lịch sử 80 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của LLVT Khánh Hòa gắn liền với lịch sử đấu tranh gian khổ, vẻ vang của Đảng bộ và Nhân dân Khánh Hòa. Phát huy truyền thống anh hùng cách mạng vào sự nghiệp đổi mới, nhiệm vụ mới, LLVT tỉnh Khánh Hòa không ngừng nâng cao sức chiến đấu, xây

dụng sức mạnh phòng thủ, thực hiện phương hướng nhiệm vụ công tác quốc phòng của tỉnh năm 2025 và những năm tiếp theo là:

Một là, tiếp tục làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, thường xuyên quán triệt Nghị quyết số 44-NQ/TW, ngày 24/11/2023 Hội nghị Trung ương 8 khóa XIII, nhằm nâng cao nhận thức trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”. Giáo dục tuyên truyền sâu rộng đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về lĩnh vực quốc phòng, an ninh. Giáo dục nâng cao tinh thần cảnh giác trước mọi âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch, đấu tranh chống lại các luận điệu chống phá ta dưới các chiêu bài “dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo”. Tăng cường giáo dục cho thế hệ trẻ truyền thống yêu nước, truyền thống cách mạng và niềm tự hào dân tộc.

Hai là, nắm vững quan điểm nhiệm vụ: Kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế - xã hội với củng cố quốc phòng - an ninh, phấn đấu xây dựng tỉnh: “Giàu về kinh tế, mạnh về quốc phòng - an ninh”. LLVT Khánh Hòa nỗ lực góp phần thực hiện nhiệm vụ trung tâm là phát triển kinh tế gắn với giải quyết tốt những vấn đề xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hóa, không ngừng nâng cao đời sống Nhân dân, bảo đảm công bằng xã hội, xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, đồng thời hội nhập quốc tế; sẵn sàng đánh thắng chiến tranh xâm lược của địch trong mọi tình huống, bảo vệ vững chắc quê hương đất nước, góp phần cùng với toàn Đảng bộ và Nhân dân tỉnh nhà hiện thực hóa mục tiêu nâng tầm phát triển; xây dựng tỉnh Khánh Hòa trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, là một cực tăng trưởng của cả nước; Nhân dân có mức sống cao, hiền hòa và hạnh phúc.

Ba là, xác định công tác xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, kết hợp chặt chẽ với bảo vệ Đảng, bảo vệ vững chắc an ninh chính trị nội bộ. Đẩy mạnh phong trào thi đua xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”, gắn với xây dựng tổ chức Đảng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Thực hiện tốt 3 mặt dân chủ (chính trị, quân sự và chuyên môn, kinh tế và đời sống), xây dựng nền nếp chính quy, bảo đảm cho LLVT tỉnh luôn luôn là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu trung thành, tin cậy của Đảng, chính quyền và Nhân dân, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Tham mưu có hiệu quả cho cấp ủy, chính quyền địa phương phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, tập trung xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân thực sự vững mạnh có tính liên hoàn, toàn diện vững chắc. Không ngừng nâng cao sức mạnh tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của LLVT tỉnh cả về chính trị, tư tưởng và

tổ chức, chất lượng huấn luyện và trình độ sẵn sàng chiến đấu, nề nếp chính quy... Phối hợp và hiệp đồng chặt chẽ với các lực lượng trên địa bàn, góp phần làm thất bại âm mưu và hành động “*diễn biến hòa bình*”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch.

Bốn là, quán triệt quan điểm tự lực tự cường, khắc phục khó khăn, tích cực chủ động tăng gia sản xuất làm kinh tế, cải thiện và nâng cao chất lượng đời sống bộ đội một cách toàn diện. Xây dựng đơn vị đạt tiêu chuẩn đơn vị có môi trường văn hóa tốt. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, quản lý chặt chẽ vật tư, tài chính và thành quả lao động của bộ đội, thực hiện đúng nguyên tắc công khai, công bằng, chống lãng phí, tham ô, thất thoát tài sản, tài chính. Đẩy mạnh phong trào thi đua theo chủ đề “*Ngành Hậu cần quân đội làm theo lời Bác Hồ dạy*”, thực hiện tốt Cuộc vận động “*Quản lý, khai thác vũ khí trang bị kỹ thuật tốt, bền, an toàn, tiết kiệm và an toàn giao thông*”.

Năm là, chăm lo xây dựng hệ thống chính trị ở địa phương, động viên và khơi dậy tinh thần yêu nước, yêu CNXH, phát huy sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân, chăm lo xây dựng các tổ chức chính trị - xã hội vững mạnh, phối hợp hiệp đồng các ban ngành, tổ chức chính trị - xã hội với cơ quan quân sự địa phương để thống nhất chương trình quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội với củng cố quốc phòng - an ninh. Xây dựng LLVT cơ động, dân quân tự vệ trên biển, đảo hoạt động thật sự có hiệu quả.

Sáu là, thực hiện tốt chính sách, chế độ đối với Quân đội, chính sách hậu phương Quân đội. Triển khai đồng bộ công tác động viên quân đội, quân dự bị, đăng ký quản lý chặt chẽ, biên chế hợp lý và có chất lượng; động viên thực hiện đăng ký, khám và sẵn sàng nhập ngũ, chuẩn bị tốt công tác động viên tiềm lực kinh tế, củng cố công tác hậu cần, kỹ thuật, nắm chắc khả năng huy động trong Nhân dân ở khu vực phòng thủ; tuyên truyền, giáo dục công dân nhận thức rõ trách nhiệm, nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc.

80 năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh Quân khu 5, sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng bộ tỉnh Khánh Hòa, LLVT tỉnh Khánh Hòa đã cùng Nhân dân toàn tỉnh làm nên những chiến công to lớn, vừa xây dựng, vừa chiến đấu ngày càng trưởng thành lớn mạnh. Với những thành tích của mình, Nhân dân và LLVT Khánh Hòa cùng 46 tập thể, 21 cá nhân đã được Đảng, Nhà nước phong, truy tặng danh hiệu “*Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân*”; LLVT tỉnh được tặng thưởng 01 Huân chương Quân công hạng Nhất (do Chủ tịch Hội đồng Nhà nước ký ngày 10/12/1984), 01 Huân chương Hồ Chí Minh (do Chủ tịch Hội đồng Nhà nước ký ngày 17/8/1985), 01 Huân chương Lao động hạng Ba (do Chủ tịch nước ký ngày 22/7/1997), 02 Huân chương Bảo vệ Tổ quốc

hạng Ba (do Chủ tịch nước ký ngày 13/12/2010 và ngày 31/12/2020) cùng nhiều phần thưởng cao quý khác. Những thành tích đó là kết quả của sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh Quân khu, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Khánh Hòa, sự ủng hộ, phối hợp giúp đỡ của cấp ủy, chỉ huy các đơn vị và địa phương, mà trước hết, đó là kết quả của tinh thần đoàn kết, luôn nỗ lực phấn đấu vươn lên, vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hy sinh, với ý thức trách nhiệm và quyết tâm cao nhất của các thế hệ cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh qua các thời kỳ.

Kỷ niệm 80 năm ngày Truyền thống là dịp để mỗi cán bộ, chiến sĩ LLVT tỉnh ôn lại lịch sử vẻ vang, truyền thống tốt đẹp, những chiến công oanh liệt, những tấm gương hy sinh cao cả. Qua đó, khơi dậy niềm tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, ý chí quật cường, ý thức tự lực, tự cường vượt qua mọi khó khăn, thử thách; nguyện ra sức phấn đấu xây dựng, củng cố vững chắc “*thế trận lòng dân*”, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân trong khu vực phòng thủ của tỉnh, xây dựng LLVT tỉnh theo hướng tinh, gọn, mạnh, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới, góp phần cùng quân dân cả nước xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, cùng cả nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc./.

BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ TỈNH KHÁNH HÒA

Nguồn tài liệu:

1. Lực lượng vũ trang tỉnh Khánh Hòa - 30 năm xây dựng chiến đấu, chiến thắng (1945 - 1954), tập 1, xuất bản năm 1992.
2. Lực lượng vũ trang tỉnh Khánh Hòa - 30 năm xây dựng chiến đấu, chiến thắng (1954 - 1975), tập 2, xuất bản năm 1996.
3. Lịch sử Lực lượng vũ trang tỉnh Khánh Hòa (1975 - 2015), Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông, năm 2022.
4. Lịch sử Đảng bộ tỉnh Khánh Hòa (1930 - 2005), đăng tải trên Cổng thông tin điện tử Tỉnh ủy Khánh Hòa.